

Tallinna Teataja

Kolmetus ja tallinn:
Tallinn, Suurturg nr. 16.
Kirjake adresse:
Tall. Teataja, Tallinn.
Rõnetraat:
Kolmetaja — 285.
Kolmetus ja tallinn — 281.
Kolmetaja kõnet: A. 12—1.
Kõnetaja kõnet: kella 8—1.

Tellimiste hinnad:
Postiga:
1 kuus peale .. 75 marka
2 " " .. 150 "
3 " " .. 225 "
Jäe tellimisele ära viies:
1 kuus peale .. 68 marka
2 " " .. 136 "
3 " " .. 204 "
Wäljamaale kuus 100 mrl.
Aadressi muutmise 10 mrl.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse kühel 3 mrl. m/m
Esimene 5 " "
Järgmine kühel 6 " "
Kõhastatav. Kuulutus 75%
eduwamaid.
Kõhastatav, mis alla 100 rüü-
tuksuuga ja tarotamata jaa-
wad, alal ei hõlga. Suuremad
kirjastused saadetakse ainult 100
tagasi, kui sellest määrt kassas.
Kirjastusel peab olema täht-
sust ja aadressi eduwamaid.

Üksik number 3 marka.

Kr. 73.

Neljapäeval, 30. märtsil 1922. aastal.

Jumub igal reipäeval õhtul.

XIII aastalõik.

Riigikogu hommitusel koosolekul haridusministri wastus
iseseisw. arupärimise peale rahuldawaks tunnistatud;
kommunistide ja iseseiswate arupärim. ettepanekud
tagasi lüüatud.

Riigikogu eila:

Elufortite ehituslaenu seadus võeti 3. lugemisel wastu; sõjaministeeriumi eel-
arwe 2. lugemisel muutujeta wastu võetud.

Eilasel linnawolikogu koosol kuit:

Linna 1922. a. eelarwe lõpulikult kinnitatud.

Linna elektrimõrku ja weewärki korraldamiseks suuremad krediidid määratud. Riisipe-
re mõisa hooned linnale omandada otsustatud. Uue linnanduniku walimine eba-
si lüüatud. Restoraniide lõppäewa ei pifendatud.

**Piirli konfiskeeritud kraami pärast wõitwad optandid taeb-
tust tõsta.**

Kaubtee sõiduplaanide ühtlustamise konverents Riias lõppenud.

Balti-Wene konverents lõpeb täna.

Liitlaste ekspeditsiooni arwates ei wõitwat Wenemaa ülesehitamise küsimusega enne tege-
mist teha, kui tagatiste küsimus lahendatud.

Ameerika Ajakirjate maawärgid ei wähendata.

Saksa riigikantsleri kõne liitlaste nõudmistele puhul.

Riigikogu.

Riigikogu wanematekogu

eilasel koosolekul otsustati püüda riigi eel-
arwe läbiwaatamisega weel enne lihamõtte-
püühi lõpule jõuda. Kui tarmis peaks mi-
nema, määratakse weel kuuks koosolek nä-
nalas laupäewa hommiku peale.

Wõõraskeelsete keelte eelaruwale kogu-
le wõetakse arutamisele pärast eelarwe läbi-
waatamist.

Wabariigi walituse poolt esitatud riigi-
asutustes teenimise ametnikkude koosseisud
on ehamäärast jagunenud mitme kom-
missiooni wabariigi riigi eelarwe läbi-
waatamist eelaruwale kogule ei ole. Sel-
lest wõib karta ehamäärast jagajargi.
Wabariigi arwamist, et peaks koosseisud
uuesti läbi waatama wabariigi walit-
tuses peale selle kui riigi eelarwe on wastu
wõetud ja siis uuesti Riigikogule esitama.

Riigikogu liigete walimine

Riigikogus loomib täielikus koosseisus
töötada ja selleks tuleks kolm uut kohtuniki-
ku juure walida. Eilasel arwamisel liigeti
weel ühe uue liigete walimisega läbi saada.
Walimine jäänud Riigikogus. Kuna riig-
mad omalt poolt ei ühtegi kandidaati ette ei
ole pannud, siis jäi küsimus ka eilasel Riig-
ikogu wanematekogu koosolekul lahendamiseks.

Koosseisus komisjon

pidas eila kell 6 õ. koosolekut Paula Järwe
ja Sergei Andrejewi wangist wabastamise
asjus. Wiimase kohta oli sõjaringkonna-
kogus jamaajuguse otsuse teinud, nagu Pau-

la Järwe kohta — mitte wabastada, kuigi
Riigikogu otsuse oli teinud, et teda wabas-
tada tuleks.

Komisjon kuulas ära wabariigi walit-
tuses teadaande, milles öeldud, et sõjami-
nistri on ülesandeks tehtud pöörduda riigi-
kohtu poole selleks, et riigikogus järelewalwe
korras sõjaringkonnakohtu otsuse läbiwaata-
misele wõtaks.

Järjekorraline wabastamine.

Kuna Riigikogu liigete Sommerlingi
kohta kommunistide riigimast Riigikogu mit-
te ei teinud tema wabastamise otsust (ta
istub finni eelurimisel) siis kaotab ta Riig-
ikogu liigete õigused ja jääb wahi alla edasi.
Tema järel tulew kandidaat istuwat ka-
kuulu järele, eelurimise all finni.

Double Lõpewäärtnõu

**H. Puls'i
õlut**

Klaasikasti 11. tel. 651
428

Eesti Punane Rist.

.. Kopsuhaigete laste sanatooriumi heaks. ..
Laupäeval 1. aprillil 1922 a.

SUUR

Pidu-õhtu

õigis Eesti ruumides.

Teatri saal's BALLETT

Dr. Litwinowa õpilaste ettekanded 3 jaoks

Eestonia simfoonia orkestri saatel.

Algus kell 7/8 õhtul.

Pääsetähed 100—600 mrl. saada Eestonia teatri kassas.

Konfertsaal:

1. Kontsert. Raastegela: pr. Jurjewskaja, hr. Tenno Vironi, prof. v. Glehn, prof. Biek.
2. „Kollased kardinad“ (Farfline itseen). Sophie Wardi. Wängiwad tuntuud seltskonna daamid.

Algus kell 7/8 õhtul.

Pääsetähed 100—250 mrl. saada Eestonias.

Wahesaalides:

Tants, tabaree, loterii
ja muud lõbustused.

Sisseminek 100 mrl.

„Grand-Marina“ Kõigepärasem teater Eestis, „Grand-Marina“

Meripüüestel nr. 10.
29., 30., 31. märtsil ja 1. aprillil. 4 päewa suurepärasine kahelkorne eestlane
näitawad ja eestlased 3 suure järgus. Pilt on eraldi huwitaw kõigile. Mida inimesed
on elus püüdnud näha isegi elu kaalu peale pannes, on nüüd kõigil see võimalus „Grand-Ma-
rinas“ eestlased näha. — 1. järe. Kõigile lastele, õpilastele, wanadele ja kõigile! —
Opetlik ja põnew film.

Merihädaliste juh

(Kannibaalid). 6 akts. See on üks haruldastest pildidest. Natuur üleswõtted William Alderi poolt.
oma elu kaalu peale pannes, et filmile tuua kannibaalide keskel, neude elu, tiigrijahti ja huwitawaid
juhtumisi. Waataja silme ees awaneb kõik see raste reis kõigi oma läbielamistega. Kureli püha
elwaatorist illeminekul. Jaama jaat, kustumus wulkaanid, pärismaalaste elukoht, õjungalites,
Koralli laar. Sõit Uue Guinea, laewahukkumine, kardetaw elu kannibaalide keskel. Nende
närwid ja eluwis. Kõik juhtumised, kui inimesed jõudwad meie reisi järele kallale tungiwad. — Pikk
waadake suure huu tusega. — 2. järe. Esmene lord Tallinnas. Minuõigus „Grand-Marina“!

„Güdametunnistuse hää!“

Põnew elu- ja kriminaaldraama 6 akts. Suurepärasine lawastus. — Oja wõitaw paremad
näitlejad. 1. jagu: Wang nr. 3113. 2. — Kallitub. 3. — Kattematub. 4. — Tapmine.
5. — Duell. 6. — Tapja ülestunnistus. — 3. järe. Näitawad. Uudis! Esmene lord!
XX aastajaga „Moto foia nuke“. Senatiioon. Igatpool suut edul
mõistatus!
ninnstaja kannab ette Eesti ja Wene laule. 3) Publikumi pallapad Aga ja Wira, a) Ameerika
Fols-Trott, b) Muistaste tants. Wängib simfoonia orkester hra Rastupnikowi juhatusel. —
Algus kell 5. 1052 Sinnad hõrkitud 15—90 mrl.

Uuestiawatud riidetauplusest

— ostate Teie —

omale kaubad kõige odawamalt. Sgapäew
uute hooajalaupade juuretelet. Walit suurt!

„Eestonia“ teatrimajas nr. 10.

„Spollo“
1. K. Knoteater Marba maant. 13

„Pasfash“
Parem teater Tallinnas.
Wien tänav 4. Lõpet. 11:03
1050

Täna ja järgmised päewad. Suurepärasine lõõpilt torede lawastusega, põnew
film, oja wõitawad paremad näitlejad

„Märgitud“

Subne draama 5 akts. peaosades Wladiimir Garjawow ja Fanny Worb.
1) Elu purustaja. 2) Raskamine. 3) Meisli omawoli. 4) Kirjutud meeleolus
lastmine. 5) Jms. 6) Wabastatud!

Uudis! 1. lord Tallinnas, tore lõbus Ameerika komöödia! **Uudis!**
„Telefoni naljatused“ Ameerika komöödia 2 akts. Oja
wõitab Wini Ruskot. Põhju naern.
Kõik saamad naerma! Põlde saadab trio. Algus kell 5. Pühapäeval kell 3.
Kassa awatud kuni kella 10 õhtul. — Hinnad harilikud 25—75 margani.

Alust 2 päewa: 30. ja 31. märtsil alustab publikumile.

Näitawad: Uute salongtantsude ettekanded
uued tantsud: a) Shimmy, b) Boston, c) Tango. **Marcel et R'ne**
Parisiinne publikumi pallapad G. Glebow 1. lord kannab ette Eesti keele
laule ja Wene keeles. Näitawad 3 wiimast päewa algupärasine draama.
Peaosas uus eestlasiht iludus Lucy Doraine

„M-me Doreli awaldus.“

Draama 6 jaoks, v. Woei romaani järele. Tore lawastus, toreid pildid.
Põlde demonitsee: i igal pool suure eduga. Wängib salongorkester hra Waar-
manni juhatusel. Algus kell 5. Põlde hõrkitud 25—90 margani.
Eeltsader: 1. aprillil, laupäeval, algupärasine G. P. Glebowi andetu

Cesti talust ja noortest.

Koolilõpetaste keskel korraldatud küsimiste peale on õpilastest 8 protsenti vastanud annud, et nad taluperemeesteks ja perenaisteks tahavad jääda.

Müüdi 8 iga 100 hulgast! Põllumajanduslikel maal Cestis!

See on nähtus, mis mõtlema peab ajama. See peab küsima panema: Mispärast 92 noort iga 100 hulgast tahavad põllumajandamisest eemal olla? Mispärast ei näe nad ilusat tulevikku haljendama orase, kollase küpselilja, ilusate koduloomade, magusaid õunu täisrippuvate puude, vaba metsa ja värsket õhu kätte? Mispärast ei huvita neid kergetel jalgadel keplevat põlvete filmadega noort hobust jaani või wankri ette rakendada? Mispärast ei huvita neid waadata, kuidas noored mullikad laudast välja tulles rõõmsasti hüppavad ja püfflewad? Mispärast ei looda nemad sellest rõõmu leida, kui kanad ja koer duel vastu jooksewad, hobused, tuleja sammujad kuuldes hirmuwad, lammad mägiwad ja lehmad häälitsewad, aimates, et armastatud peremees või perenaine ligineb?

Mispärast igatsewad need 92 iga 100 hulgast sinna, kus neid, mõib olla, üheski hing ei jälgi, kus neile ainult mõõras koer mõõra määra wahelt peale raskub, ja kust peab välja minema, et teisest kohast päikest paista lasta?

Mispärast?

Maene Cesti talu! Sind ei armastata. 92 iga 100 noore seast tahab sulle selja pöörata. Kes neist sind lähemalt tunneb, ei tea just, aga arwatamasti tunnawad neist 92 hulgast sind paljud. Veel enam. Nad ainult ei tunne sind, waid paljud on sinu oma lapfed. Aga nad on armastuse sinu vastu ära kaotanud. Sa ei huvita neid. Kõigest jellest hoolimata, et sa neile nooruse armast mällestused oled annud.

Põllumajanduslikes Cestis on üle miljoni elaniku kohta üle 900.000 desatiini põldu, niisama palju heinamaad ja karjamaad. Talusid on tuhandeid. Ja nüüd 92 iga saja noore seast ei taha maad. Müüdi 8 igatsewad maad. Kui teised maa juure peawad minema, siis lähewad nad wastu tahtmist, nagu orjad. Maa ei armasta niisuguseid peremehe ega perenaisi. Maa mõistab hullemini nagu kui mõni neiu, kellele armastajata peameest paktatse. Ja loomad ei kogu, kui inimesel nende wastu armastust ei ole. Nemad näewad näost enam kui nad sõnades aru saamad, ja märkawad kohe, kui keegi ligineb, kes neid ei jälgi. Nemad on selles asjas terasemad kui meie — inimesed.

Kudas mõib tulla niisugune nähtus, et iga 100 noore hulgast ainult 8 tahawad maale minna? Meie peame selle küsimuse tõsiselt üles seadma. Cesti on ju põllumajandusline riik. Meil on üle 900.000 desatiini põldu ühes tarwiliku heina- ja karjamaaga. Kes seda maad peab edaspidi harima? See maa tahab ju ometi ka, et tema juure tuleksid inimesed, kes koolis on käinud ja palju õppinud? Meie alati räägime, et põllumees peab haritud olema ja et ta peab rohkem teadma kui teised inimesed. Kõik need nüüd need, kes haridust on saanud, et nemad maad ei jälgi, millal siis 8-iga 100 hulgast jõuame põllumehe ja perenaist harituteks teha? Kas ei ole meie põllumeeste kartus õige, et lapsi ei või koolita-

da, sest kui neid koolis lased käia, siis ei taha nemad enam maale jääda? Meie aga räägime ikka, et põllumehele on haridust vaja. Ja ometi, anna haridus kätte, siis ei lähe põllu juure. Siin oleme umbtänuwas.

Kudas sellest välja pääseda? Mil wiisil mõistime asja nii ajada, et 100 noore hulgast igatseks 92 Cesti talus talitada, 8 aga lendaksid välja? Siis oleks teistest loomulik. Siis mõistime julgelt olla, et wõrsti ei ole Cesti põllumajandus Daani, Hollandi jne. omast taga. Praegu, kus 100 hulgast ainult 8 meie põllumajandust tahaksid tõsta, on teistest loomulik. Jesti aga elustuse nõuab inimeselt täit hürvi, muidu on elu õnnetu wirelemine ja selle all kannatab nii töö kui tegija.

Põllumeeste ringfondadest jüüdistawad kahtlemata paljud kooli, et see noorte hinged põllumajandusele mõõrats teeb. Jätame selle küsimuse lahtiseks, aga waatame, kas ei ole Cesti talu enesest wiga, et noortes tema järele nii wähe igatsevad on.

Mis seal siis wiga mõib olla?

Cesti taludest on paljud wäga wanad ja selle aja peale, mis seal on töötatud, oleks pidanud nad eeskujulikuks, veel enam, ideaalsed talud olema, kui neil nii õnnetu ajalugu ei oleks, mis nende arenemist takistas. Wõrdlemisi lühikesi aja sees, mis nad nüüd juba on wõinud wabalt areneda, ei ole nad juutunud kõigipidi, hoonete, maade, põllutööriistade jne. poolest niisugusteks kuju- neda, et noor haritud peremees või perenaine neis kodu tunneks olemat. Aga noor inimene saab aru, et seal on alles otstata palju teha, ja kõige selle tarwis palju kapi- taali waja. Tuleb suure rabelemise sisse minna. See peletab nii mõndagi.

Teisest küljest — talu kaawatub noori ise halvasti. — Tema nõuab noorelt küll tööd, aga ta ei tee seda tööd humita- waks. Talu- des puuduwad enamasti põllumajanduslike raamatute kogud. Ei lugeks ega jutwaja- mijel teistega ei saa noor inimene omale põllumajandamisest waimlist hürvi. Tööd õpitakse tegema automaatselt. Kool ka ei loo siid põllumajanduse ja nende teadmiste wahel, mida tema annab. Seal jääb siis noore inimese töötam koha talusse, aga hing lendab mujale ja wiimaks pöörab ka koha talule selja.

Talutöö nõuab teha, mis oleks wastu- pidaw ilmaduudele ja tugew raske töö jaoks. Niisuguse teha kaawatamises teewad nii talu kui kool wõõratust ja see mõjub noore inimese otustamise peale, kui kutse- tööd walitakse.

Need on kõige tähtsamad põhjused, mis nähtuse esile toowad, et 100 noorest ainult 8 talusse tahawad minna.

Kui Cesti talu oma noori ise hakkab asjatundlikumalt kaawatama, siis tuleb kahtlemata ka noortes hürvi põllumajanduse vastu ja siis mõime wõrsti kuulda, et wä- hemalt 50 noort 100 seast on nõuks wõtnud oma nooruse energia Cesti talusse ehitama wiia. See läheb aegamiis, aga ta läheb, ja mida faugemale, seda rutemini.

Tuletame jellepärast talule meele, et tema ise kõige pealt peab püüdma oma noor- tele waimlist hürvi kõige selle wastu anda, mis talus teha on. Kõik muu läheb siis isegi.

—o—

Wene rahakomisjariaadi ot- sus dokumendide wäljaandmi- se kohta.

Et endiste erapantade seefidest ühes wäärustega omal ajal ka kõiguga paberid ja dokumendid välja wõeti, mis erakõigute- le kuuludid, kes neid nüüd tagasi wõiks nõu- da ja et jeda tagasiandmist reguleerida, mää- ratakse dokumendide wäljaandmiseks järg- mine kord: Kõik seefidest wäljandatud do- kumendid jaotatakse nelja kategooriasse. Esmimesse kategooriasse kuuluwad digu- s- lise iseloomuga dokumendid, ja tulewad nõudjatele rahmuswaheliste arwete diendamise osakonna määrusel kohe välja anda. Teise kategooriasse kuuluwad ma- janduslike iseloomuga do- kumendid, nagu weskid, dokumendid, mis õiguse liikumata waranduse peale annawad, ostulepingud, müügilepingud, frepostitum- nistused jne. ja antakse nõudjatele rahako- misjari otusel välja. Kolmandasse kate- gooriasse kuuluwad ajaloolis- kirjan- duslike iseloomuga do- kumen- did, mis hariduskomisjari-adi otustamisel välja antakse. Neljandasse kategooriasse ku-

luwad dokumendid, mis wäljamaa ja piiririikide kodanikkude omad. Neid dokumente tuleb jcs asjas tehtud le- pingu põhjal wastawate riikidega wälisko- misjariaadi kaudu välja anda, kuhu need dokumendid jaotatakse rahmuswahelise ar- wendiandmise osakonna poolt, kui nad oma siisu poolest 1. kategooriasse kuuluwad ja ra- hakomisjari poolt, kui nad siisulise 2. kate- gooriasse kuuluwad. —o—

Piiril konfiskeeritud kraami pärast wõiwad optandid kaeb- tust tõsta.

Optandid ja sõjapõgenenad, kellest n. We- ne tolliwõimude poolt piiril kraami on kon- fiskeeritud ehk finni peetud, wõiwad finni- pidamise päewast lugebcs kuu jooksul n. We- ne kõrgemate tolliwõimude ees kaebust tõs- ta. Kaebust kirjand tulewad n. Wene tolli- asutuste kaudu tollikontrolli peawalitsuses- se (glawnoe uprawlenie tamoshenago kon- trollja) sisse anda. —o—

Riigikogu

koosolek 29. märtsil l. 5 p. 1

Juhatab esimees J. Ruff

M. M. Sommerlingi otustas Riigikogu läinud koosolekul wangist mitte wa- bastada, mispärast ta Riigikoguist lahku- naks loetakse. Tema ajamele tuleb konmu- nistidest rühmasti Jaak Jakobson, kellele Riigikogu juhatus kutse on saatnud.

Eluforterite ehituslaenu seadus

wõetakse 3. lugemisel muudatusteta wastu. Seaduse tekst.

§ 1. Määratakse rahaministeeriumile krediti 210.000.000 marga suuruses riiklike toetuslaenu andmiseks eluforterite ehitami- sel.

§ 2. Rahaministeeriumil on õigus § 1 määratud krediidist ära tarwitada 1922. a. 70.000.000 marka, 1923. a. 70.000.000 mar- ka ja 1924. a. 70.000.000 marka.

Märkus. Saab eelmiste aastate koh- ta määratud summast ülejääk, siis on raha- ministeeriumil õigus jeda äratarvitada järgmistel aastatel, lõpetades laenuandmist 1924. aastal.

§ 3. Toetuslaenu antakse linna- ja alewi- walitsustele ehk nende kaudu ja wastutusele ehitusühingutele ja ühisfutele ühisfute elu- forterite ehitamiseks, mis koos seisawad mitte rohkem kui kolmest toast, ühes kõõgiga ning tarwiliste kõrwalruumidega.

§ 4. Toetuslaenu antakse kuni 50 aas- ta peale, arwates tähtaega laenu wälja- andmise aastale järgnevalt 1. jaanuarist kuni 70 prots. juuruses ehituskuludest, tin- gimisega, et omawalitsus riiklike laenu- ühejagustel alustel omalt poolt liiaks an- nab kogufondist toetuslaenu wähemalt ühe seitsmendiku osa juuruses riiklikest laenu- si.

§ 5. Laenu kustutamise igaaastaste ühe- juuruse kustutussummadega aja jooksul, mille peale ta välja antud, ja kolmandast aastast peale, laenu tähtaja algusest lugebcs, maksab laenuaja laenu pealt 4 prots., ar- wates laenu kustutamata osast.

§ 6. Wabariigi walitsusel on õigus täiendawaid määrusi anda käesolewas se- aduses ettenähtud toetuslaenu wäljaandmise forma, laenu findlustamise, tarwitamise ja kustutamise kohta.

Märkus. Riiklike toetuslaenu find- lustamiseks finniswara peale tehtawad ob- ligatsioonid ei käi obligatsioonide tegemisel wõetawa maksu (Seadus nr. 268 R. T. nr. 137/138 — 1920. a.) alla.

Meriasjanduse peawalitsuse ja laenu-õu- dnamise faubandus - tööstusministeeriumi alt teedeministeeriumi alla ülewilmise se- adus

wõetakse 1. lugemisel wastu.

Riigi 1922. a. eelarwe sõjaministeeriu- mi osa

2. lugemisel.

T. P. o. l. (töör.) nimetab ühisfuid alajid sõjamees korralduses, kus kuuludid mõis kofku hoida. Paljud asutused, nagu sõjawäe ring- fond ja sõjawägede staab, alamohwitseride ja kadettide kool mõis majanduslikult ühen- datud olla. Meremäe staabi ja meremäe in- tendanturi mõis ilma lahjuta sõjawäe üli- dijele organisatsioonile ära kaotada.

Loob ette, et sõjawäe arw on meil juu- rem kui omal ajal asjatundjate poolt find- laks määrati.

Asutuste koosseisud sõjawäes on laiali- sed. Reid mõis wähenemada. Sõjawäe as- laajamine on liig kallis ja bürokraatlik-fant- jeleilist. Seda tuleks lihiustada.

Sõiduanotid ja -hobuseid on sõjawäes ülearu. Eelarwekomisjon on nende peale minewaid kuulud 10 miljoni marga wõrra kärpinud.

W. Ernits (sotj.-dem.) esineb ettepa- nefuga, et sõjaministeeriumi eelarwesse illes wõetaks 500.000 marka, misjagune jumma sõdurite waimliste hürwide edenda- mifeks läheks. Sõduritele tuleks jelle ra- haga mitmejaguseid loenguid karstufest, teadufest jne. korraldada.

J. Wain (sotj.-dem.) esitab peaaesjali- kult mitmejaguseid andmeid (siislikult korja- tud, "Walwe" ja teistest ajalehtedest ning mujalt saadud) sõjawäelaste kuritarwituste kohta. Nii on ostetud sõjawäele hulf ka- pajid 120 margaga puud, kui turuhind oli 45 marka. Nimetab tuntud auto wärwimi- se ja riigikontrolli pifhati murdmise lugu. Sõjawäge on warustatud seebiga, milles peale kabenaastat kuuwamist meel üle 58

protj. wett leidus. Nimetab sellega ühendu- jes intendant Karingat. Ükski kuritarwitu- se asi ei jõua kohtusse, jesi et sõjaminister nad enne ära lõpetab. Wabadusriistid on antud üfutele, keda mitmetes kuritarwitu- tes süüdistatakse. Loob ette sõjawäele nõõbi- de oitumise loo. Sinelinõõpe on tellitud „Atlantalt" 3 marka nõõp. Pärast on aga ilma mingisuguse mõjuwä põhjusteta nõõbi- hinda 3 marga pealt 7½ marga peale tõs- tetud. Arwab, et jeda on tektud jellepärast, et sõjaministrit ja tema riühmal on ligem ühendus „Atlantaga".

Lõpuks nimetab, et sõjaminister on ühe- le endisele landeswehrlasele Nieländerile, keda maastuunramise osakond taga otjis, wäljamaale sõidufs loa annud.

J. Laidoner (põlum.) kätib kofku- hoitumise küsimist sõjawäes ja sellega ühen- duses meile otstarbekohase sõjawäe organi- fatsioon loomist.

Sõjawäe termishoiuwalitsus on sõja ajal tingimata tarwilik. Rahu ajal, mõib olla, mõib ka mingi teine korraldus loodud saada, mis nõuetele wastaks. Sõja ajal on sõja- wäe termishoiuwalitsus wäga tähtis. Sel- lest ajutufest ripub ära tihti sõduri mee- leolu. Lahingusse minema sõduri teadmine, et tema eest on hoolitsetud, kui ta haawatud saab, on suure tähtsusega. Termishoiu fu- lud iga üfifu sõduri peale tulewad meil poole wähemad kui wabrikute wastawad kuulud.

Mis punitub sõjakohutuse, siis nõuab sõjawäeline ford furweabinufid, ilma nen- deta läbi ei saa.

Optantide - sõjawäelaste küsimus on liiga terawaks actud. Süüdistatakse neid, kes Denifini ja Koltshaki juures on teeni- nud. Kuid meie wabadussõja algul mõile- sid enamlaste wastu ainult Denifin ja Koltshak, kes poliitilistelt meie wastafed olid. Kui juursem osa enamlaste wäge mite nende wastu ei oleks sõdinud, siis oleks me meie kaotanud.

Sõjawäe jüsteem peaks niisugune olema, et sõdurid laaks hästi õpetatud, jesi tehnika ja osfus minginaw tulewastes sõdades meel juuremat oia kui siitamaale. Kõigis mää- des, ka Wenemaal, pannakse sõdurite õpeta- mise peale hürst rõhku. Sellepärast on pa- rem wäike sõjawägi, kuid hästi õpetatud. Sõpetamata sõjawägi on riigis lahjulif tegur.

Meie sõjawäele minew ohwer on iflagi kergem kanda wõrrelde sellega, mis meil siis kanda oleks tulnud, kui meie ifeiseiswad poleks olnud.

Lehake weerandturniire wahaeag, mille järele eelmistele kõnelejatele wostamifeks sõna wõtab

Sõjaminister J. Soots. Näitab, et J. Waini poolt ettetoodud kuritarwituste lood ei põhjene mitte täiesti digetel andmetel. „Atlantalt" ei ole sõjaministeerium 7½- margaseid nõõpe otnud. Nieländerile, kes tagaotfitarw on olnud, ei ole sõjaminister wäljamaa passid annud. Sõjawäe jeep on hea. Sarnasest seebist, millest J. Wain kõ- neles, ei tea sõjaminister midagi.

Mis punitub monebesse teistesje furi- tarwitustesje, siis on need enamasti erafor- ralifel sõja ajal hündinud, mispärast neid nüüd mawalt maksaks weel terawalt illes wõtta. Kui nende kohta seletust wõttakse, siis mõib sõjaminister, kui ta tarwilifud and- med on muretfenud, seletust anda.

Leiab, et J. Wain ei ole mitte Cesti riig- gi hürwijid filmas pidanud, kui ta täna oma kõnega sõjaministeeriumi eelarwe kohta elines.

Juhataja annab sõna aruandjale M. Jürgensteinile, millega läbirääkimi- sed lõppenud on. Ühel ajal sellega külib sõ- na M. Martna (sotj.-dem.). Juhataja teeldub kodukorra põhjal M. Martnale sõna andmasti.

Aruandja teatab, et ka M. Erniti ette- panefuga, mis sõjaministeeriumi eelarwe kohta ainuke on, ühineda ei saa.

M. Martna palub sõna ettepanefu te- gemifeks. Juhataja ei anna kodukorra põh- jal sõna, jesi ettepanefuid ei saa enam teha. M. Martna kaftub selle peale demonstratiiv- felt laaliit. Temale järgnewad tema partei- feltifid, ifeifiswad ja kommunistid.

W. Erniti ettepanef liitatakse hääleta- mijel tagasi ja sõjaministeeriumi eelarwe wõetakse 2. lugemisel muudatusteta wastu.

Koosolek lõpeb kell 8,45 min.

—ooo—

Rahvamajandus.

Cesti paberi-tööstus 1921. a.

(Mittlase statistika lehtkirjanduse andmetel.)

Läinud aastal tööstasid Cestis 9 juuremat paberi- ja tselluloosivabrikut 1123 töölise, mis tekkisest iga ettevõtte kohta 140 töölise töökohta; kuid oli ka ettevõtteid, mis ainult 22 inimesega tööstasid, kuna aga kõige suuremas vabrikus, nimelt Põhja paberi- ja tselluloosivabrikus peale 833 inimese tööd leidis.

Normaalajal (1913.—14. a.) tööstasid Cestis 10 juuremat paberi- ja tselluloosivabrikut. Nii kõige juurematest, nimelt Pärnu pabervabrikist hävitati 1915. a. ära. Tööstuste arv oli sel ajal, ilma Pärnu vabrikut arvesse võtmata 2125 inimest juur.

Alteiline paberitööstuse tootmisvõime oli läinud aastal 540 miljoni mar-ka, misjuures summa meie rahvamajanduse ja tööstuse noorust silmas pidades, vähe on.

Raupid valmistati turu jaoks järgmisel hulgal: paberit — 1.017.000 puuda (normaalajal — 2.140.000 p.), tselluloosi 321.000 p. (norm. a. 680.000 p.) ja pinnas- ja 248.000 p. (n. a. 405.000 p.). Selles arvustis on arvestatud Pärnu pabervabrikut tootmisvõime, mille kohta andmed seni saamata, kuid mis aga paberitööstuse tootmisvõimele loomulikke andmeid tunnistab muna ei võdi.

Läinud aasta tootmisvõime juurtehitati ainult osa sisseaiala ära, kuna juuremat vabrik vabrik oma tegemist püüda, vaid ennemini laendada.

Suuri raaski tööstuse edenemiseks teeb vastavate turgude puudus, kuhu valmistatud aineid laata võiks. Praegu olemaolevatel turgudel on suur võimsus. Soome, Rootsi ja Saksa paberiga, mis meil omadest odavamad, sest et meil valmistamine ning liiteainete ja paberipuu eel- ja hind lauba väga kalliks teevad. Kuid kõige selle peale vaatamata ei kavatse ükski vabrik oma tegemist püüda, vaid ennemini laendada.

Rahaturgi stabiilseerimine.

Kõikide asjatundjate konverents on äsja teate järele otustanud, et iga riik ise oma rahvamajanduses peab iseenastavalt aitama, ja teise teate järele on soovitatav tunnistada, et võimalikult igal pool demokraatiline ette võetakse, s. o. uus raha väär- pandaks, mis oma nimelise hindaga tegelikult maksaks, kuna vana raha niipalju odavamaks tunnistatakse, kui ta tegelikult odavam on.

Neil otustel oleks oma tähtsus, kui odavaks läinud rahaga maadel seiskord juba nii kindel oleks, et eelarved otsustaga kogu laenu ja uut paberiraha enam alaliselt ei rahendataks. Siis maksaks demokraatiline

raha ette võtta. Võtame aga praegu Venemaa, või Saksa ja mõne teise riigi, kus rahaturg alaliselt langeb, mis aitab seal demokraatiline. Venemaa ongi ta juba küll ette võtnud, ilma et dige nimega nimetaks, aga ega see Venemaa rahaturgu ei päästa.

Kõige pealt tuleb neil maadel, kus raha väärtus juba jäänud, seiskord nii kindlaks teha, et teelama odava raha enam ei lange. On selles asjas juba kindlad väljapaatad olemas, siis alles võib demokraatiline peale mõtlema hakata.

Praegu ei näe neis riikides, kus demokraatiline peale mõtlema hakata, seiskord nii kindlaks teha, et teelama odava raha enam ei lange. On selles asjas juba kindlad väljapaatad olemas, siis alles võib demokraatiline peale mõtlema hakata.

Kaupade saatmise võimalus. Venemaa- litaas.

Cesti lehtedest käis teade läbi, et võimalus on Vene väliskaubanduse komisjariadi osakonnade kaudu Venemaa- litaas- kutele kaupa saata, kui kaup väliskaubanduse komisjariadile laata ja saaja aadressid juure liidada.

Selle teate põhjal käis keegi mõnda- kümme puuda vilja- ja aiaviljaseemet laata tahtmas Vene väliskaubanduse komisjariadi osakonnas seletati, et ma- niste kaupa võib saata, aga niisugust maks ei ole mitte.

Saata tahtja imestab digusega, et ku- das siis Venemaa põllumajandust dieti ta-

Aliaas üleriikline tööstuste kongress Tartus.

(Lõpp.)

Endiste käsitööstuste varanduste saatuse küsimus.

Serra Lõnäs on seletab selle küsimuse kohta, et praegu gilbete varanduste üle- võtmise küsimus on ja Tartus juba vahet üle ongi võetud. Praegu käidavad nende va- randustega väga hoolikalt ümber, sest et neil varandustel praegu diget peremeest ei ole. Tallinnas ei olewat gilbete majadel katused peal, mõõdel olewat laiali tasitud jne. Kõneleja leiab, et gilbete varanduste üle võtmisele tööstuse ettevõtjatele juurt illofotut on tehtud. Kui kaubandus- töös- tuse koda asutatakse, siis ei ole ette näha, kuidas see enesele ulualust võiks gilbete majade üle võtmisel laada. Kõneleja ei ole nendest varandustest mitte suuremat kasu, kuid väikest kasu saaksid aga küll. Kuidas neid varandusi tööstuse ettevõtjatele päästa, ei tea kõneleja teed ega abinõusid soovi- tada. Serra Kesker kriipsutab veel alla, et mitte ainult liikumata, vaid ka liikuv varandus, nagu ametilaad, hõbeasjad, raamatud ja mitmesugused munaasjad mäl- lestused üle võetakse. See ei ole aga mitte millegagi kõneleja arvates põhjendatud ja täiesti illofotune. — Kõneleja veel, et gilbete endine seadus uuendatud vastavalt ajale laaks. Serra Kanberg nõuab, et gilbete varandus seiskord seiskordile üle antaks. Kõneleja vastu järgmine resolutsioon: Endiste gilbete varanduste saatuse küsimust arutades, palub kongress tööstus- ministri energiliselt järele seadma, et endiste käsitööstuste gilbete varandused tööstuse ettevõtjate organisatsioonidele, kui nende varanduste ainustele digustatud pärijatele antaks ning nende varanduste esialgne valitsemine töös- ja hoolikand- mi- nistri alt tööstusministri alla viidaks.

Aliaas tööstuste näituse korraldamise kohta

annab seletust herra Kesker Tallinnast. Ta seletab esmalt peajoonet, kuidas läinud aastal üleriiklik tööstuse- ja põllutöö- näi- tus korraldati. Ta juhib selle peale tähele- panu, et tööstuse ettevõtjatele sel näitusel taktistuti tehti. Kõneleja haamavate iluuste- ga töösturite vastu üles. Selgus, et ka kõneleja ei ole tööstuse näitust põllutöö- näi- tusega üheskoos pidada. Veel tõi kõneleja terve rea teisi põhjusi ette, mis pärast ise- seisv tööstuse näituse korraldamine tar- vilik. Kõneleja seda organiseerima, tööstu- duse offima ja näitusest hupitavaid organisat-

betatse üles ehitada, kui võimalust ei anta Venemaa põllupidajale viljaseemet kaudu viisi läkitada.

—ooo—

loone: juurtööstustest, kaupmeeste liitu, bõrjekomiteed, tarvitajate lehtkirjandust ja lae- vahiituse lehti ühendama. Lepiti kogu. Näituse toimepanekule tuli kaubandus- tööstusministri lahkkesti vastu. Näi- tuse plats laadi lõpuks põllumeeste lehtkir- mille eest 500.000 marka tuleb maksta. Näit- on alaline näituse toimepanemise 10- liime- line juhatus valitud ja 20- liimeline nõu- kogu. Reis on esitajaid ka väljastpoolt Tal- linna ning kaubandus- tööstusministri poolt. Siinmises veel raaski raha kofu- amine esialgseteks korraldusteks. Näit- on juba selleks otstarbeks üle ühe miljoni kofu tulnud. Kõneleja kutsus ta kõiki näitust igat- pidi, nii väljastpoolt kui ka aineliselt. toetama, et näitus tõesti forda läheks.

Kongressil üle võetud küsimuste all võetakse ajimehena arutusele

kulla ja hõbeda proovi küsimus.

Juhitakse selle peale tähelepanu, et praeguse proovikõnele võrreldes ette tuleb ja ta oma ülesannete kõrval ei seisa. Mõu- takse, et kindel proovikõnele seadus läbi laaks viidud ja kiireks forras ellu viidud. Prof. Kink annab pikemalt seletust praegusest proovikõnest ja sealt ette tulnud võrreld- tustest. Ta seletab, et ministri poolt pal- judest neist võrreld. midagi teada ei ole. Ministri poolt tahab aga neid kõiki järele uurida ja korraldada. Kõneleja vastu re- solutsioon: Et proovikõnele mitmed võr- reldused tema teemal on tekkunud, mis kullaseppade tööstuse peale halvasti mõju- vad, nagu proovikõnele tembeldamise äri- opanitunduse olemine, mis erapooletult ei- tab jne., siis otustab, seda tähele pannes, kongress kullaseppade kaubandus- tööstus- ministri poolt võrreld kiireks forras proo- vikoja seaduse elluviimiseks ja praeguse võrrelduse korraldamiseks proovikõnele.

Tollitarii küsimused

referent herra Nofand Tartust. Ta ei leia, et praegune tollitarii diglone oleks, teieks läheb kaupad tollitarii kaudu, ei määrata kaupade peale tollitarii tolli jne. Ilue väljastpoolt tollitarii kohta tähend- dab kõneleja, et keegi veel püüdnud on ja parandusi nõuab. Mitme aine tollitarii pealt alandatud laama. Selle küsimuse kohta võetakse järgmine resolutsioon vastu: Kongress, praegust tollitarii asjaaja- mist ja kiigikõnele tollitarii poolt järele- tud seaduse- eelndu läbiarutades, otustab: paluda kaubandus- tööstusministri ra- haministri ees nõudmisi esineb, et tollitarii valitsevad võrreldused, mis üldise muna eile kufumad, korralda- takse ning kiigikõnele järeleantavad tolli- tarii seaduse- eelndus Tartu ja Tallinna vabrikantide ühiste poolt järeleantud pa- randused arvesse võetakse.

Willem Eisen Schmidti mälestus- leht.

Täna, 30. märtsil längitakse Tartus meenuksa seni kõige eakam Cesti elu tene- lane, nii vaimlikul kui ilmalisel alal. Kõ- bepane hingekarjane, kes Peetri kogudust, mille ajutamises ta ise kaastegem olnud, üle poolkõne aastat koondanud, korraldanud ja kõigele uskamises teeninud on, oma jagu aga ka terwet oma armast sugurahvast selle ilusal „ärkamise ajal“.

Tema surm kutsus nõnda eile mälestuse kadumise noorusel, mil tema nimel Cesti ärkamise rahva liikmete juures laialine ja hea sõla oli.

W. Eisen Schmidti hii ja tegemus on üle- üldse mõndapidi haruldane ja hupitav. Maaila on meie maal olnud teisi meesi, kes nagu tema 52 aastat õpetaja- ametis seis- nud, pealegi ühes koguduses, mida ta sõna diges lähenduses oma's võdis nimetada. Cesti nagu nimetatud, oli ta Tartu Peetri koguduse esimene ja üle 30 aasta ainus õpetaja. Viimajal ajal, kus kogudus suu- reks ja töö laialt läinud, seisis ta kõrval noorem jõud, kuid viimase elutunnini veel täitis hallipealine wanake ikka käiel ja truult enda ametikohuseid.

Kuid mitte W. Eisen Schmidti tegemus vaimulik mehana — millel alal ta küll pal- judest murdest peapikkust üle ulatas — pole see, mis põhjust annab temale siin aus- tamat järeleühit pühendada. Vaid see on tema töö Cesti isamaalisel ja ku- turri alal, rahvusl. ettevõtte juures, pöhe- lesti ta kirjavõlul. Selle tööga on ta en- dale ausa aseme teeninud Cesti vaimuvalla kogude ridades.

Nooremale rahvapõlvale on W. Eisen Schmidti teenused küll tundmata, sest tema tegutsemine rahva elus jündis juba ammu, aastat 40—50 tagasi, ning on nõnda unu- tusele sattunud. Kuid niid ta surma pu- kul on sünnis neid meele algatada ja tä- nupärga punuda mehele, kes kõigele armast- tules ja hoolitses Cesti hoone ehitamises, nimelt selle aluse panemisel, kaastegem ol- nud.

Kõneleja järele on W. Eisen Schmidti nooruseaja elulugu ja tegemused tema li- gidaise sõbra ja ametivenna, suure isamaa- lase J. Surti omale. Nad olid ligikaudu ühealised, ainult pool aastat vahet (Eisen- schmidt jündis 17. detsembril 1838, Surt 10. juunil 1839). Mõlemate lapsepõlves ei ol- nud kellegil aimu nende tulevaste tähts- tuse, sest nad olid kehavad wanemate lap- sed, kelle lootust ei võinud olla kodulust palju kõrgemale tõusta. Surti isa oli Põlvas wane küllakoolmeister, Eisen Schmidti oma õpetaja küll vähe jõukam, talumõlder, kuid poja koolitamise peale ei võinud ta mõelda. Kui siis terad poisid koolis fange ihaga õppima hakkasid ja edasi püüdsid, pidid nad mõlemad seda tegema väga raskele puudu- tega ja kiskustega võideldes, kuna wane- matelt toetuse saamine koguni napp oli. Enda tulisel tahtmisel ja väsimata püüdel juutsid nad omelt end ülikooli viia, kus õpetaja- ametit õppima hakkasid, nii wane- mate soovil kui enda südametunnetel. Aga see võttis, alles 30-aastaselt laadi sihile, kuid saadi ameti. Eisen Schmidtil läks forda oma hoolga õppimise tõttu endale krapu abiraha laada, mis läbisaamist hõlbustas. Surt teenis kirjavõla.

Surt lõpetas ülikooli vähe murem, kui

wanem kaaslase, aga ta ametisse saamisega läks veel aega. Kuid Eisen Schmidti võis niipea kui oma proovi- aasta oli pidanud, ametisse astuda, 17. mail 1870. a. õnnistati ta Tartus parajasti siis ajutatud Cesti ko- guduse peale. Noorel ja kehval mehel oli armastust ja usaldust koguduses õpetajaks hakata, kus ei olnud mingit kirikumõistat ega muud kindlustatud palka, vaid illospida- mine pidi tulema koguduse maksudest. See mõlemapoolne usaldus oli põhjendatud: ko- gudus oli rahul õpetaja ja õpetaja temaga. Cesti elidki W. Eisen Schmidtil dige head eeldused. Niisugust mõjutat, tugewat ja kindlat häält, kui temal, nähahe vähekel õpetajatel.

Nõndawiisi oli W. Eisen Schmidti kõige efi- mene Cesti õpetaja selle sõna täies mõt- tes (Surt sai ametisse alles 2 aastat hil- jem). Küll olid enne teda juba mitmedki Cesti joost mehed õpetajateks olnud, kuid olude mõjul esineid nad seltskondlikelt jaks- lastena, nagu kõik ametivennad. (Sak- sanna mine oligi waremajal ajal kõige kõrgemale haridusele jõudnud eestlaste laatus.) Jõgi juur rahvafööber ja walgustaja D. W. Ma- jing oli oma eestluses dige tagasihoidlik. Alles Eisen Schmidtil jalkus selleks tarvilik suguraha armastust ja meelefindust, et õpetaja- ametis täiel ja selgelt eestlaste- na esineks, Cesti seltskonnas liikus ning enda waimuvenna ja sõbra Surti kõrv- al Cesti rahvuslase ettevõtte juures täie hoolga ja usinusega tööle ajus — küll tea- des, et sellel temale munaefugused raskeid ja pahandused tekitavad.

Nagu meie lehes hiljuti ilmunud kirjel- dusest Cesti kirjamiste seltsi kohta kuulsime, oli W. Eisen Schmidti oialine selles wähear-

mulises Cesti elu esimeste tegelaste kogus, kes 1870. a. juulil mõlemate Cesti tähta- male rahvuslasele ettevõttele, aluse pandi. Ta esines seal juba ühe tähtsama liikuna: oli ta ju Surti kõrv- al ainus ülikooli har- idusega mees. Selle oma laiemal filmaringi ja enda näidatud tulise töömõime tõttu sai ta siis ka mõlema ettevõtte juhatuses täht- sale kohale: Cesti kirjamiste seltsi abiesi- meheks, Aleksandri kooli peakomitees kassa- hoidjaks. Mõlemad ametid pidas ta ha- ruldase hoolga ja usinusega, oli nimeta- tud asutustes Surti kõrv- al suurema töö tegija ja wana nägija. Kuna Surt maal elas, käidid ärilised asjad juuremalt jaolt Tartus asuma Eisen Schmidti kätte. Waga suure töö tei ta nimelt Aleksandri kooli korjanduse laialdise aruannete korraldamises ja trükitis avaldamises — ilma pikema tasi- ta, täies armastuses asja vastu. On siis inimlikult arusaadav, et kui tema olude mä- jul a. 1881 kirjamiste seltsi eestseisjusest ja seltsi liikmeks lahkus, ja 1884. a. Aleksandri kooli peakomitee kinni pandi, see aia tegelase meeleolu peale nii raskest mõjus, et ta seabjargi awaliku elu tegemistest üsna eemale jäi, ainult oma ametile elades.

Peale eelmaintud tegemuse Cesti seltsi- elus oli W. Eisen Schmidti oialiseks ka Tartu Cesti põllumeeste seltsi eestseisjuse. Oma sõbra Janneni toetas ta mõndapidi „Cesti Postimehe“ toimetuses ning oli mõned aast- tad ta asemeluna „Cesti Postimehe“ tegelik toimetaja.

Singagu niid auameelne tegelane oma pika eluga tööst; ta jätab endast hea mä- lestuse.

W. E.

—ooo—

Päewauudised.

Väli-Wene nõupidamised Riias.

Riias, 29. märtsil. Nt. Täna hommikul jõudis Genua konverentsi Wene delegatsioon Riiga. Eduna ajal algas Väli riiki- de ja Wene eelkonverents. Reedu konve- rentsiist osa ei võta. Soomet esitab infor- matiooni otstarbel kohalik saadik Svlvan- der. Päevakorras on lepingute puutuma- tus ja majanduslike ülesandete küsimus. Rätlastest võtavad osa Meierowitsh, Kal- nin ja Mesman, Poolat esitab saadik Jod- ko, Soomet Svlvander ja Eesti Seljamaa. Nõupidamised algavad kehtnädalal ja festa- mad neljapäevani.

Eila kell 4 p. l. jättis välisminister Riiga, et osa võtta seal ärapeatavatest nõu- pidamistest Väli riikide vahel ühest poolt ja Venemaa vahel teiselt poolt. Nagu tea- tajame, Soome nõupidamistest osa ei võta. Tema esitajaks saab olema ainult informee- rimise otstarbel hra Svlvander.

Dr. Afel'i määramine

Eesti saadikute Soome on eilasel mabariigi koostamise istumisel otsustamata jäänud, kuna esmalt veel mõneluguste juriidiliste läbivõttega vormide üle selgusele tahetaks jõuda.

Nagu täiendavalt kuulame, olla välis- ministri poolt ette pandud dr. Afel'i määra- ta Eesti esitajaks korraga ka kõigis kolme Skandinaavia riiki.

Maafondadele tahetaks laenu anda

Kõik maafondade peale 95 miljoni marga suuruses summas, nagu valitsuse ringkon- dadele kuulame. See laen läheks peaaes- likult koolidepetajate palgade maksmiseks, kusjuures karmatus on hõlbuslikkude tundi- de arvu, mis koolidepetaja nädala jooksul peab andma (praegu on 24 tundi koolide- petaja nädala norm), samuti ka sarnased ees- digused, et koolidepetaja naine, kes oma me- hega samaaegselt koolis õpetajaks, veel eriti kor- teriraha saab 20 protsi. Jõrguselt normaals- palgast, arakaotada. Sedamöödi väheneks maafondade kulu koolidepetajate palgade as- jas ühe viiendiku võrra. Muud puudujää- gid peabid maafondad ise katma. Kuna kõi- gi maafondade puudujääkide summa on um- bes 167 miljoni, siis tuleks umbes 70 mili- on maafondadel enestel katta. Tuleval aastal peavad maafondad omaga välja tulema, mis otstarbel rahaminister kavaga esineb maafondade eelarvete ja tulude asjas. Ka- ridusministri on ülesandeks tehtud esine- da palgaedade muutmise kavaga.

Seedeministeerium hakkab õhufid ühendust korra dama.

Siljuti otustas mabariigi valitsus tun- nistada teedeministeeriumi alluvaks õhu- fõiduala, selle organiseerimine, valitsemine ja õhufõiduse muutmise eriseaduste ning määruste väljatöötamine.

Nagu kuulame, ongi teedeministeeriu- mis sellekohane lepingu kama väljatöötatud, mille järele õhufõidu kontsessioon „Aero- nautile“ antakse, kuna tehniline järelevalve ja õhufõidu korraldamine teedeministeeriu- mi hoolde jääks. Lähematel päevadel tu- leb lepingu kama riigi majandusnõukogus läbi vaatamiseks.

Wenelased jõuavad transiitkaupa vastu võtta kuni 240 wagunit päevas.

Wene raudteevalitsus on teatanud, et Wene raudteed Narva kaudu saadetavat transiitkaupa jõuavad vastu võtta 240-päe- va.

Järgmine üleriikline tööstuse kongress otustatakse Tallinnas ära pidada. Kongres- si korraldavaise komisjonisise valitakse Tallinnast herrad Lõnison, Kester, Treu- feldt, Maurits ja Luther, viimased kaks juurtoostuse esitajatena.

Lõpusõnas

Ülles prof. Rint kaubandus-tööstus-minis- teeriumi esitajana ja oma poolt, et ta sellelt kongressilt väga palju õppinud on. Ta arvas, et ka töösturid ise targemaks on saanud. Tööd on tehtud asjalikult kongres- sil, seda tehakse loobeta vasti ka kodus.

Gerra Zimmermann kui juhataja tänab kõiki kongressi liikmeid, valitsuse esitajaid ning isikuid prof. Rink. Kongress lõp- pes riigihümni lauluga kell 3¼ p. l.

—900—

Ma jooksul ainult kuni 240 wagunit ja selle- pärast paluvad nad, et ära hoida Samburgi raudteelõhne ummistamist, transiitkaupa mitte üle 240 waguni 24-päeva jooksul Samburgi saata.

Raudtee sõiduplaanide üht- lusdamise konverents lõppes Riias.

Eila lõppes Riias raudtee konverents, kus osa võtsid Eesti, Läti, Reedu, Poola ja Wene esitajad. Konverents oli kokkufutun- tud konverentsiist osavõtjate riikide vahelise otseühenduse sõiduplaanide ühtlustamise as- jus. Sellekohase kokkuleppe järele hakka- vad ka Wene otseühenduse rongid Narva kaudu liikuma. Nii jõuab Petrogradi rong Tallinna umbes kell 5—6 hommikul ja idu- dab siit tagasi kell 10 hommikul. Riiasid sõi- davad otseühenduse rongid Tallinna endise sõiduplaani järele välja, kuna nad siia üks tund varem jõuavad, i. o. kell 7.30 min. hommikul. Siit Riiga sõidavad rongid aga üks tund hiljem, i. o. kell 5 õhtul. Nii sõi- duplaan hakkab maksma 1. juunist i. a.

Wenemaa ülesandamisest.

ETA. „Ere nouvelle“ kirjutab: Riiklaste ekspertiide konverentsil Londonis esineb Itaalia ekspertiid oma kavaga Wene üles- andamise kohta. Kõige pealt peab nende arvates korraldama raskasjanduslike ja õigusküsimiste kindlustused; siis alles võib Wenemaa ülesandamisest ennast aru- tama hakata. Üleilõide puudutab Itaalia kava peaaesjalikult praktiisil küsimusi, nii nagu tollide ja laenuõidufõidumusi. Seni on kõik Riiklaste ekspertiid ühisele otselele jõudnud, et Wenemaa ülesandamisest tuga võimata on enne tegemist teha, kui ta- gatiiste küsimus on lahendatud.

Flord George puhufelt tagasi.

Inglise peaminister Flord George on ETA teatel puhufelt pealinna tagasi jõud- nud. Põhufuseks olnud poliitiliste ringkon- dade rahutu meeleolu Genua konverentsi

Riigikogu kinnituse koosseis 20. märtsil.

Juhatab J. Kull. Riik. Siin Riikis mabariigi valitsusest, kuidas mõeldakse ühendust jaarte ja manner- maa vahel korraldada.

Juhataja teatab, et päevakorra punktis, mis sisaldavad valitsuse vastuseid Riik. Riiklase ja Riiklase küsimiste peale, peavad välisministri araoletu töttu päeva- korraft välja jääma.

Järgneb isel. föttalastide rühma aru- pärimine haridusministeeriumi korralduste kohta õpetajate kutsutunnistuste väljaand- mise ja õpetajate registreerimise asjus. Aru- pärimist põhjendab Riiklase.

Haridusministeeriumi poolt olla ring- firi välja saadetud, milles nõutakse, et õpe- taja kutsutunnistusi ei pea väljaantama isikutele, kellest arvata, et nende tegemus tulevikus mõiks kahjust äratada. Kuidas mõidafse seda teada, mis sihis näit. mõne noore seminaristi ilmavaated tulevikus ärenemad.

Riingirjas olla öeldud, et kõige pealt ei saa õpetaja kutsutunnistust anda neile, kel- lel puudub ehtiline enesedistsipliin. On siin mõeldud kriitilise erakonna eelikat?

Siis on ringirjas öeldud, et kutsutun- nistust ei mõi anda neile, kellest mõiks riigi- vastafse saada. Kuid ka meie sõia- ja ha- ridusminister on riigivastafes, ükski laste- manem ei olla nendega rahul. Edasi on öeldud, et ei kõlba õpetajaks need, kes eita- vad meie demokraatiat ja avalikku kõlb- lust. Kuid teie demokraatiaga ei ole ka põllumees rahul.

Samuti on tume, mida mõeldakse kõlb- luse eitamise all.

Wiljandi konarasi puhul tehti käre, kuid mis haridusministeeriumi lähedafes ring- kondades sünnib, seda ei tahetavat näha.

Kõneleja toob terve rea näitusi, kui „foledalt“ need ringkonnad kõlblikelt lange- nud olla. Seda ei nähta. Mõddetawat kaheluguse mödduga.

Kõneleja näeb haridusministeeriumi ringirjas piiramata omavoli, mida talida ei tohi. (Riiklase kõnet saadavad alalised mehelhüüded) Arupärimine mõdetakse 27 häälega vastu.

Sõna saab haridusminister Bauer, kes arupärimise peale kõne wastab.

cei, eriti mõttelaskumnerud Wene küsimu- ses pea- ja välisministri vahel.

Maatväge ei võhndata.

Ameerika ühisriikide senatis on senaa- tor Lodge ETA teatel seletanud, et ühisrii- gid oma vägesid enam ei vähenda, sest Prantsusmaa seisukoha mõtmine näitavat, et selles sihis enam midagi teha ei ole.

Raevatehaste streik Inglis- maal.

London, 28. märtsil. Rääbraatimisi lae- waehetustööstuse konfliktis asjus jatkati kuni kehtnädal. Siis tatktsid läbirääkimised täielikult. Lokaut on maksma hakanud.

London, 28. märtsil. Neuter. Täna öö- jel algas juur laevatehaste streik palgade vä- hendamise vastu.

Wangide aruustik Eesti.

1. veebruaril oli wangimajades 2929 inimest, (2573 meeste- ja 356 naisterah- vast), nendest oli eestlasi 2653, menelasi 222, lätlasi 14 jne. Veebruariluu jooksul tuli juure 1035 inimest, kuna välja lasti 1083 inimest, edasi jäi 1. märtsiks wangimaja- desse 2446 meesterahvast ja 335 naisterah- vast — kokku 2781 inimest.

Wangimajad on Eestis üleilõide 16.

End. postiametnikluse dokumentide asjus.

Käinud ansta sügisel läks posti prama- litfufel to-da ühes endise Riia posti- leg- raafi ringkonna aruüliga ka tähendatud ringkonna postiteenit ate dokumente tagasi sa- da, väljaarvatud nende omad, kes ok- lupatfioon ajal Wenemaal: läksid ja seal mõni aeg oma teenistit jatkafid.

Nüüd on postipeawalitsus korralduse teinud, et nende endiste postiteenitjate do- kumentid, kes Eesti postiametkonnas ei teeni, nende omaniklusele sellekohase pal- wetirja saamisel välja antaks. Palwetiri, mis tempelmaksuga tasutud olgu, tulb postpeawalitfufele saata ning selles ära tähendada enda ristit. ija- ja perekonna- nimi, praegune elukoht ja lähem post- kontor.

Riigikogu koosseis on täna kell 5 p. l.

Päevakorras: 1) Koolimajade ehitus- fondi seadus 2. lugemisel. 2) Riigi 1922. a. eelarve 2. lugemisel. 3) Seadus Ahvenaa- maa saarte mittetundustamise ja neutrali- teerimise konventfiooni kinnitamise kohta — riigikohase ja välisajade komm. esitis.

Üliõpil.

Stipendiumide vähenemine.

Wiru maakonna 1922. aasta eelarve, kus mitu stipendiumi oli ettenähtud Tartu üli- kooli üliõpilastele, ei ole Raskere-Waide ra- hukogu poolt mitte seaduslikult tunnustatud ja uues eelarve kavas, mis maakonna walit- fufel poolt kofkufestatud, on ainult ü t s stipen- dium ettenähtud.

Dannimaal

tegelisele põllumajanduslikele praktikale su- weks sõidavad 6 üliõpilast ja Soomemaal 2 üliõpilast.

Saksa üliõpilaskond

koostas üliõpuli walitfufele, et umbes 40 Saksa üliõpilast Soome üliõpilaste kufel aprilli- kuu lõpul kontfert-reisile Soome karmatsewat tulla ja tagasiõidul ka Tartus ja Riias kont- fertidega esineda.

—900—

Raudteelaste tarmitajate ühi- fufe esitajate kogu era. orraist koosseisut

peeti pühapäeval, 26. märtsil raudteelaste- fufe ruumides. Koosseisut algas kell 11 hom- mikul ja kestis kuni kella 11 õht. Koosseisut oli kokkufututud peaaesjalikult seisukoha mõtmiseks endise juhatusle tegemise kohta ja endise komisjonikomisjoni esimehe ühifu- seil mälajehitumise küsimuse lahendamiseks. Süüdistustena heideti ette endise juhatusle- liitme Suurfalele, kes juba eelmisel koo- soolekul juhatusle liigete hulgaft mälajehiteti ja juhatusle esimehele Riiklasele, et nad ühe koti riigi kõrwale olla toimetanud, selle wa- gun-poege Narwa toimetanud ja Narwa abifaupluse ärijuhi Rasko kaasabil edasi müüinud. Peale selle süüdistati Suurfale meel mitmelordfetes puudujääkides; mitte- seaduslikes lewamüügit korraldamises ja warguse juhtumises Narwa abifaupluses, se- ajal kui ta seal ärijuhatajaks oli. Endist re- wifjoni-komisjoni esimeest Pitferit süüdis- tati selles, et ta ühifuise kaupluseft suuremal hulgal riidet, margariini, konfekturitut pi- ma jne. hangeldajatele müüinud ja saadud wafefasu omale jättnud. Kuigi ühifuus Pit- ferit tegemise läbi ainelist kahju ei ole saa- nud, leidis koosseisut, et tema kui komisjoni- komisjoni esimees ei tohtinud ühifuise kau- banduslistest operatfioonidest osa wõtta ja selle asemel, et wäärnähufi kõrwaldada, on ta ühifuise usaldust kurjasti prunfinud. Säälte enamufega otustatafse Pitferit ühi- fufest välja heita.

Endine nõukogu esimees Riiklase teeb pi- kema ülemate asja kõigu kohta ja leiab, et ainult üht asjaosalist karistada, mitte õige- lane ei ole, kuna Riiklase ja Suurfale ometi suuremad süüdlafes on kui Pitfer. Gineb ettepanekuga, et Riiklase ja Suurfale ühifu- seft välja heidetaks; Narwa kaupluse äri- juhile Raskole, kaupluse juhatajale Dellin- gile ja wagon-poe juhatajale Tannebau- mile, kes ühifuise humpides ei ole talitanud, laitust awaldada. Peale selle kohustada re- wifjoni-komisjoni tulewikus kõiki süüdis- tustasju kiirest korras igatüüfist läbi uuri- ma ja oma otfufeid juhtumiste kohtades mälajapanema ning juhatuslele, nõukogule ja tarbeforral ka esitajate koonle ettefandma.

Kuna selle ettepaneku hääletamiseks tar- wiline kwoorum puudus, siis otustati ette- panek järgmise koosseisut päewakorda üles- wõtta. Kogu aeg, kui endise juhatusle tege- mise kohta seisukoha mõtmise küsimus aru- tufel oli, walitses koosseisutl narmilik ja sa- jafas meeleolu, kus üegi lõimufjonad mäljg toodi.

Unde juhatuslesse waliti Woff, Pormann ja Maurer ja komisjoni-komisjoni Eil- mann, Ligema, Berggrün, Priigi ja Müür. Sellega langeft juhatusleft välja Riiklase ja Dreher ja komisjoni-komisjoni Woff ja Pormann.

—900—

Walti puuüliawabrikus

algas 20. fep. jälle töö, seft et laew mis enne jääolude töttu sadamasse fiste ei pääfenud, on kohale jõudnud. Teatawasti jäi wabrik 20. märtsil seisma.

—900—

Tallinna linnavalitsemise koosolek 29. märtsil.

Subotab Maafing. Bolinifude hulgast on lahunud Jürgens ja Gutmann, nende asemel tulevad järgmised kandidaadid nimelise järele.

Geimisel koosolekul jõuti 1922. a. eelarve läbivaatamisega lõpule. Kuid hilise aja tõttu jäi hääletamine tänase koosoleku peale. Linnapea teatab muutustest, mis linnavalitsemise poolt eelarves ette võetud; lõpulikul kujul on eelarve tasakaalu viidud 500.642.889 mkr. 03 p.

Siinisel hääletamisel anti eelarve vastuvõtmise poolt 44, tagajärelkannet poolt 8 häält.

Krediidide määramine elektrivõrgu korraldamiseks.

Elektrijaama täiendustööde tagajärjel on linn mitmekesise aastase elektri energiaga varustatud. Võolu korraldust eeldandimiseks on tarvilik ka elektrivõrku sellekohaselt täiendada ja mõned uued liinid ehitada. Selleks palub linnavalitus 7.315.375 mk. krediti.

Linn. Kullerupp (üürn.) arvab, et elektrijaama ja võrgu täiendamine jünnib meil ilma kindla kahata. Nüüd selles linnas maranduse pillamist ja paneb ette nõutavat krediti mitte lubada. En. Antropoff vastab Kulleruppu etteheidete peale, seletades, et kindel tööta on olemas. Krediidid lubamisel poolt kõneleb linn. Kesküü. Sõna mõtab veel linn. Mürk, Kullerupp, linnapea Uleson ja elektrijaama juhataja inf. Martson.

Linn. Janson (isef. joff.) teatab, et ta elektrijaama peale hirmus rõõms; julus, et volikogu ühest seletusest, mis tal elektrijaamaga olnud.

Hääletamisel võetakse linnavalitsemise ettepanek vastu.

Krediidide määramine linnale teemuretelemiseks.

Linnavalitus palub uus pumba muretelemiseks sõrgerõhu piirkonna tarvis 600.000 marka, ja 1. linnajaoos teemuretelemise pumba ostmiseks 95.000 marka krediti. Mõlemad summad lubatakse volikogu poolt ilma vaieldusteta.

Kolmanda ettepaneku juures — illemise järele põhjavee kogu uurimiseks 382.860 mkr. lisakrediti määrata — tekitab mõtetavahetust. Linnavalitsemise ettepanekust seletatakse, et illemise järele põhjavee uurimistööd on ennegi tehtud, kuid need pole olnud küllalt põhjalikud. Nüüd uus teemuretelemise põhjavee peale rajaneb, siis on tarvilik põhjavee kogu üle selguvaks jätta.

Selleks on kutsutud Saksaamaalt ühe turni firma ehitajad, insener Bleines, kelle juhatusel uurimise töid on tehtud. Tulemuseks katseteks on lisajummad tarvis, mida volikogult täna palutakse.

Volikogu kuulab ära inf. Bleines'i seletused, kes oma tööstest lühikeste ülevaate annab.

Selle järele määratakse hääletamusega teedeajamiseks nõuetav krediti.

Kasvatustamade küsimus.

Uus linn kasvatustamade asub praegu linn. Riisipere mõisas, mille hooned ilma kaks rendil on. Linnavalitus loeb otstarbekohasemaks neid hooned omandada, seeläbi rendisumma kasvatustamadele aasta jookul sama suureks, kui nende ostuhind. Praegune ostuhind on 3.385.087 mk., mida 20 aasta jookul tasuda võib. Lepingu tegemise kuludeks ja ostusumma tasumiseks palub linnavalitus 642.000 mk. krediti. Linn. Depmann (üürn.) paneb ette küsimust täna mitte otsustada. Linn. Baimol (fristl.) tahab otsustamist looduse juures, kuna linnapea Uleson ja linn. Weidemann hoonete omandamist soovivad. Volikogu otsustab tarviliku krediidid lubada.

Linn. Riisipere mõisa hooned kasvatustamadele nõuetavateks ei ole, tuleb seal mõneluguseid ümberehitamisi ette võtta, mis palutakse volikogult nendeks töödeks 2.357.000 mk., mida volikogu ka vaieldusteta lubab.

Edasi järgnesid

abirahade määramised

mõnele linnateenijale ja nende perekonna liikmetele, jama ka ühele loolile ja heategevale jellele.

Linn. heaks mõeldava kantslei maku sissejeadmise arutamisel leiti (linn. Komp. Tulp j. t.) et selle teostamine asjaajamises linnavalitsemisega raskusi tekitab. Ei ole näidatud, kuidas see maks tegelikult läbiviidav oleks; samuti pole teada, kui suurt tuleb linnale tootä.

Uus põhjalikumalt läbivõetamiseks mõeldav linnavalitus ettepaneku päemaforraiti ära.

Restoraanide tööpäeva pikendamise küsimus

lahendati lõbusas tujus. Linnavalitus on ettepannud, filmas pidades kõrget trahterimassi, suuremate restoraanide lahtipidamise aega pikendada kuni kella 2 õõjel. Siin me jena räägib ettepaneku vastu linn. Koch (salsl.), temale järgneb pea terve volikogu. Linn. Riisipere (töörak.) arvab, et kui juba kõrtide tööpäeva pikendada, siis vähemalt kell 4-ni: on mõnus koju minna, kui päike tõuseb ja linnud laulavad. Linn. Komp (töörak.) tähendab, et linnavalitusel ei kõlba „maeheid kõrtimise“ oma kaitse alla võtta. Linnapea Uleson mõtab ettepaneku kaitseks mitu korda sõna.

1920 a. hooaja parem tämbetüüpi „Madame Dübarrh“ E. Eubis'i laostus.

1922 a. hooaja parem tämbetüüpi „Anna Volein“ E. Eubis'i laostus.

Jälgige reklaami.

Tegelikult jamaide kõrtides hilja peale tekkis. Siineministeerium on seletanud, et poliitilisel mõimata on jama nähtust lihtsustada. Kui seadust mõimata on ellu viia, siis ärgu olgu jama seadust.

Linnapea näiliselt kaaluvad mõited ei leia poolehoidu. Kõrtide tööpäeva pikendamise vastu kõnelevad volikogu mehed, kui ka naised.

Linn. Kullerupp (üürn.) ja Janson (isef. i.) mõtlevad teisel frondil. Janson ütles: kõige parem oleks, kui „laulukõrtid“ 24 tundi päevas kolme vahetusega töötaks — töölisel jellest kahju ei oleks. Hääletamisel tabab Jansoni väike illatus: ta trüid sõbrad — kommunistid — ei lähe temaga ühes. Linnavalitsemise ettepanek kiitati rõhuga hääletamusega tagasi. Sellele peamod restoraanid, nagu ennegi, omad ühes kell 12 jalguma.

Paremini ei käinud ka õlleladude käsi; nende amamistest oli terve rida isikuid luba palunud, mis volikogu poolt kõl eitavalt otustati.

Tagasi kiitati ka kabe väljamõeldise palve, kiitmata maranduse omandamise asjus Tallinnas.

Eubisustamaks

vahastati terve rida pidusid ja kontserte ja otustati mõned teised vähemad küsimused.

Linn. linnanduniku valimine

tagasiastunud R. Antropoffi asemel mõeldakse Saksa rühma poolt päemaforraiti ära. Lõpuks olid valimised mitmeleugustesse komisjonidesse. Koosolek lõppes kell 11.

Kõik Teie jalandub parandataks kiirelt ja korralikult

mehaan. saapatoöstuses

„PIDAW“

Müüriwahe tän. 20.

Sinnad odavad.

1047

Muuseumi alalt.

E. R. Muuseumi sissetulekud ja väljaminekud.

1921 a. sissetulekud:

	Emt.
Sularaha kasvas aasta algul	6.803.73
Hoiul	162.351.93
%/o saadud 1921. a. eest	4.823.41
Siinmemaksud	12.349
Ringitud	180.590.14
Soetussummad:	

Tartu linnavalitsemiselt

1921. a. eest

Tartu Maakonnavalitsemiselt

1921. a. eest

Haridusministeeriumilt

1920. a. eest

Haridusministeeriumilt

1921. a. eest.

Muinasvara päästetoimkonnale

495.073 40
Kokku 1.906.737.59

1921. aasta väljaminekud:

Ametnik. palgad ja tunni tööd	320.357
õitud m-i otstarbel	9.220
Kantslei, post, telefon ja telegraaf	19.855.35
Vähemad trükitööd	3.160
Uür, küte, walgustus, vähemad majanduslikud kulud—kogude wadu, desinfitseerimine ja remont	218.581.61
Jnventaari muretsedud (arhiiv-raamatul. riulid, lauad j.n.e.)	110.242
Kogude täiendamine ja wana-wara ostmise	57.843
Muinasvara päästetoimk. A-lt:	
Helili e wanawara korjamiseks	119 132.50
Minelise	399.107.51
Arhiiv-raamatul. täiendamine	16.097.10
Bibliograafia instituudi kulud	17.945
Erakorralised kulud	4.500
Uu-minewad summad	10.000
Loterii pilettide trükit, postikulud j.n.e.	47045
Hoiul: Renteis j. a. nr. 9	214.775
Rauba Pangas j. a. nr. 815	1.295.59
j. a. nr. 148	236.232.78
Tähtjalgine hoiu	100.000
summa R. P.	200
Gula raha kasvas aasta lõpul	1.108.15
Kokku	1.906.727.53

31. detj. 1921 a. oli 1.726.692.31
Majaehtamise kapital on 112.167.10

1922. a. sissetulekud.

E. R. Muuseumi Selsi liikmetest ja ettemõtetest (p'ub, loterii, kirjanduse müüki j.n.e.)	700.000
Ringitud ja toetusel sissetulek	100.000
Soodetaw toetus Tartu linnalt	50.000
maakonnalt	25.000
Riigi toetus "haridusministeeriumi eelarwe järele"	400.000
Puudu, ää	528.000
Kokku	1.803.000

1922. a. väljaminekud.

Palgad	738.000
Päewarahad ja õitud kulud	25.000
Kantslei kulud:	
a) post, telegraaf, telefon ja kantslei mat rjal	15.000
b) aruande trükitimine ja muud trükitööd	60.000
Majanduslikud kulud:	
a) üür	30.000
b) küte 30 kub. sega puid a 5.000 mkr. 3.000 pd. turwaft . 15 mkr.	165.000
c) walgustus ja sissejead	15.000
d) vähemad majanduslikud kulud (asjade konserweerimine, parandused j.n.e.)	25.000
Eluwa waranduse muretsimine kataloogid ja nendeapid, toolid, lauad j.n.e:	
a) muuseumile	40.000
b) arhiiv-raamatukogule	40.000
c) raamatute kütmine	50.000
Kogude täiendamise kulud:	
a) rahwateadusl. ja kultuur-histoorilisele osakonnale	150.000
b) teaduslike kirjanduslikule	50.000
c) arhiiv-raamatukogule ja bibliograafia ajutusele	75.000
Ettenägemata kulud	25.000
Majaehtuse kapitaliks	300.000
Kokku	1.803.000

Celarwes ettenähtud puudujääki loodab muuseumingitus- ja toetusrahadega täita.

Cesti näitus.

2.—11. septembrini arapeetavaks Cesti näituse ajaks mõeldakse näituselplatil formaal olem raudtee maatiit näituselplatilile lihas, mis võimaldab põllutöömajainaid, riistu ja teija väljaminekuid rohkemal arvul näituseplatilile mahutada. Läbirääkimised Tallinna Cesti põllumeestestel ja raudteewalitsemise ehitajate mahel rendilepingu tegemise kohta on kehtinud alalt, 29. märtsil.

Nimetatud maatiitile tehakse platt ümber ja tahandatakse ära E. R. põllumeestestel poolt. Sellele platilile on ka ajutiste näitusel-paviljonide ehitamine võimalik, milleks mujal enam ruumi ei ole.

Majanduse ülevaade. Töödrafond parunite kasulid kaitsemas.

Selle pealkirja alla kirjutab viimases „Tulewik“ nr 8. Jõeäär:

„Et endised „rootumurdjad“ omi Muta-wa Kogu aegseid nooruse pattusid tõsijelt lah-jatsevad ja mõisnikkudele hünnitatud haamu kallide kaswidega tahamad parandada, selgus isearanis filmapaituvalt viimastel päewadel. Kus obligatsioonid wõlgade Cesti marfadesse ümberarwamise küsimus arutusel oli. Neid wõlgasid lahub kõige rohkem wõõrandatud mõisate peal (84—100 miljoni), sellele järg-newad wõlgadega ostetud talukojad ja lõpuks linnas majad mõrdlemisi wäikeste summa-ga. Walitus on jeaduseelnduga efinenud, mille järele kõik wõõrandatud mõisate peale hinni-tatud mõlad riigi kanda tuleks wõtta ja 3 aasta jookul tasuda, kurji järele 1 Wene rubla — 1 mk. 50 penni.

Et Saksa erafond ette pani neid wõlgasid ümber arwata ruffi peale — 1 Wene rubla eest kümme naela ruffid, kui seda aga wõtsu ei mõetud, siis — 1 Wene rubla eest 25 mar-ka, — sellest mõis arusaada. Nemat on sel-les Riigikogus, et end. mõisnikkude kasu-sid kaitsema ja kes sellest kaju saab, kui 150 miljoni marga asemel 2500 miljoni wälja maksetakse, on igale lausele selge.

Täiesti arusaamata on aga harilikule ju-relikule, mis fundis töödrakonda oma ehitaja juu läbi ettepanema 1 Wene rubla eest 1 m. 50 pen. asemel 10 marka maksta. Minniifi mõisate peale hinnitatud wõlgade maks-miseks lijas töödrakond sellega 850 miljoni mar-ka juure.

Onnaks olid sellele ettepanekule peale sot-tialdemokraatide ka weel teised erakonnad. ifegi põllumehed, wõtsu, nii et see läbi kuk-kus. Töödrakonnal ei jäänud muud pääse-keed, kui küsimust weel kord tagasi kommis-joni kätte anda, kes teateid muretsiks, kuidas Austrias ja Ameerikas omal ajal jarnastel juhtusimistel toimetatud...

Selle kasulid kaitstes töödrakond oma ette-panekuga? Kas riigi ja töötawate kihtide huumid? Sellele oleks neid 850 miljoni lät-nud, mis otse riigikassast oleks pidanud wälja makstama ja sellele oleks läinud neid kajak miljoniid, mis talukohtade pealt krediid-kassa wõlgasid maksta oleks tulnud? Wõib olla, oleks healt oia jäänud ka mõni töödrakonna kapitalist, kellel omal ajal raha jattus sel-les et teda pantfirjadesse paigutada, kuid löwi oia oleks ifkagi läinud endistele mõiso-omanikkudele, kelle tasudes suuremalt osali kõik pantfirjad ja obligatsioonid paistemali kurji tõusmisi oetamad. Suurem oia walda-de ja maistelaste kapitaliifid on teistesse wäärt-paberitesse mahutatud, mille kiinne-kordjeks ümberarwamist jeni ajani weel midagi kuulda ei ole. Waelemad inimised aga, kes omad mustapäewa kopifad renteisse hoiufasjadesse palju odawamate profiitidega müüid, ei ole rubla eest weel markagi saanud.

Selle tasust aga oleks neid 850 miljoni pidanud tulema? Ets iffa maffumatsjate tasust, kes juba ilma selletagi raske maffu koorma all ägawad. Lõppude lõpuks oleks-see koorem langenud maafasjate ajniffude kaels, sellele töödrakond walimiste ajal pud rumägesid ja piimajägesid tötas peaaegu lamaluguse stilis kui seda praegu kommu-nistide ühise wäerinna hääletoru teeb.

See jündis kõik muidugi komisjonis. kus pealkulajaid ei ole. Walikul Riigi-kogu koosolekul „murrah“ aga töödrakond endijelt parunite „rootju“ edasi ja räägib teist juttu.

Nii, kerge on tuulelipul seada end tuul-järele!

Kool.

Majanduse andmine keffkoolide õpilastele.

Kõik keffkoolide õpilased, kes on sündinud 1899. a., 1900. a., 1901. a. ja 1902. a. ka-hekkoma efimele kuu jookul ning kes endise rahwamae komisjoni poolt hariduse oman-damiseks ajapenduit on saanud, peawad en-did kohalikus politseis registreerima ja ühes ka ühe teatelehe täitma, mis siialdas küsimusi kufsealuse iftu ja tema endise isjawäeternistuse üle.

Majanduse edasi saamiseks tuleb enne 1.-st aprilli kohaliku rahwamae ülema poole palwega pöörata, ligi lišades tõendusi tege-litu õppimise üle keffkoolis ja allkirja teadete-politseisse aruandmise üle.

Ets wabastatakse õpilased ilma rahwamae komisjoni ette ilmutata.

Wäljamaalt.

Saksamaa ja Liitlased.

Liitlaste heafstegemise komisjoni otus lehtas teatavasti Saksamaal suurt ärevust. Näiliselt on selle otusega Saksamaale teatud määrat vastu tulnud ja heafstegemise maffiude summat wähenendatud: warem kindlaks määratud 3% miljardi fudmarga asemel nõuab heafstegemise komisjon — silmas pidades Cannes'i konverentsi otust — niilid Saksamaalt 720 miljoni fudmarga puhtas rahas ja 1450 miljoni eest kaupadid. Sularahas nõutawast 720 miljoni on Saksamaa käesolewal aastal juba üle 280 miljoni wälja maksnud; nii et summa, mis temal veel maksta jääb, hulk wähem on sellest, mis ta Londoni ultimaatumil põhjal oleks maksma pidanud.

Kuid liitlaste wastutulek on, nagu öeldud, näiline. Heafstegemise komisjon on oma teadaandes esinenud peale rahaliste nõudmistele veel rea uute ultimatiivsete nõudmistega, mis Saksamaale niisugasti kõlbiliselt kui ka majandusiselt tunduwad wastuwõtmata. Nimelt kirjutatakse ette tähtjaid, millede joosul Saksia walitus peab maksma panema uued maksuadused; panna ette (õigem: kätastada) et Saksamaa wähenendaks wäljaminekuid ja suurendaks siseturulekuid ja nõutakse, et kõigist Saksamaa kawatusetest rahaasjanduse alal täpisealt informeeritaks liitlaste heafstegemise komisjoni. Need nõudmised on kahtlemata Saksamaale kui suweräänsele riigile äärmiselt haawawad ning alandawad, paigutades Saksamaad liitlaste suhtes umbes samale seisukohale, milles waremalt oli teiste Euroopa riikide suhtes näit. Türgi-maa. Ei ole sellepärast ime, et uued nõudmised, mida pealegi Versailles' rahulepingi diguista, Saksamaal nii suurt meelepaha on tekitanud.

Peale kõige muu on osa liitlaste nõudmistest niisugused, mida teostada lihtsalt ei saa. Näit. nõudmine, et Saksamaa 1922.—1923. eelarwe-aasta joosul maksusid wähenemalt 60 miljardi marga võrra suurendata ja koguni juba enne f. a. 31. maid. Arwesi mõttes maksude hulka, mis juba nii kui Saksia rahwast koormab, on kõik poliitiliselt rühmad Saksamaal seletanud, et liitlaste nõudmistele täitmine füüsiliselt wõimatu. Niisama raske eht wõimatu teostada on nõudmine, et Saksia walitus realiseeriks fundusliku siiselaenu ühe miljardi fudmarga juures.

Saksia walitus on liitlaste nõudmistele puhul seisukorda waga põhjalikult kaalunud, kuid ilma et oleks seda kumbagi lahendada suudetud. Eilasel riigipäewa koosolekul on kantsler Wirth kõnet pidades kirjeldanud kõiki raskeid, mis walitus tänini on pidanud ära wõitma, et liitlaste seniseid nõudmisi rahuldada. Kõik seni tehtud töö aga ähwardawat liitlaste uute nõudmistele tõttu kasutaks muutuda.

Kogu kaja kiiduwalduste saatel seletas kantsler — nagu ETA, kuuleb — walituse nimel, et heafstegemiskom. tingimused ja 60.000 miljoni marga nõudmine on wõimatu. Kantsler loodab, et liitlased ise oma nõudmise meelest aru saavad. Ta protesteeris kindlasti selle wastu, et heafstegemiskomisjoni Saksamaa suwereniteedi digustesse ja Saksia rahwa enesemääramise digustesse segab. Saksamaa ei tunnista mingit kontrolli oma maffiude üle peale selle, mis Versailles'i lepingus ette nähtud. Kui heafstegemiskomisjoni oma wõimupiiridest üle tahab minna, siis õnnestab ta seega Saksamaa demokraatliku konstitutsiooni aluse. Kantsler ütles veel, et walitus tahab heafstegemiskomisjoni murgufirja uuesti läbi arutada, enne kui ta oma kirjaku wastuse annab. Oma kõnet lõpetades, ütles kantsler, ta ei olla veel lootust kaotanud, et kui maailm niilid peaks walima Genua konverentsi waimu ja heafstegemiskomisjoni murgufirja wahel, siis walib ta esimehe.

Soome-Poola liidu kawatused

äratavad Saksia ajakirjanduses elawat tähelepanu. Neliapäewane „Berl. Tagbl.“ pühendab sellele juhtkirja, milles kõige pealt püütakse seletada kui suurt oja Soome-Poola lähenemiskatsetes mängiwat Prantsuse mõju: Prantsusmaa humides olewat tugewa wali loomine Rääne-ja Sda-Euroopa wahel, selles mõttes pühidwat Prantsusmaa Poola kaudu ka Soomet ära kasutada.

Saksia leht ei usu aga, et Soome Riigi-

kogu kawatsetawa Poola-Soome lepingu finitab, sest wahapeal olla Soome Wenemaa-ga ära leppinud ja ei tarwitawat enam Wenemaa wastu juhitut kaitse-lepingut; teiselt poolt aga awaldataw Rootsi jälle elawamalt Soomele lähenemise soowi. Ta loomulikult olewat Soomet ühineda Rootsi-ga kui kauge ja majandusiselt nõrga Poolaga.

Wenemaa taluseupid-mine.

Wäliskirjide kawatused. — Ameerika meele-muutus.

Ingliise leht „Ball Mail and Globe“ kuuleb, et asjatundjate nõupidamisel, mis 21. märtsil Londonis toiku tuli, põhjalikult on küsimust arutatud, kas ja misugustel põhimõtetel wõimalik oleks nõukogude walitusega liht üldiselt rahwuswahelist lepingut teha. Olla arwamistele jõutud, et Genua konverentsile kokkutulewad riikide wolitufid niisuguse lepingu wõiksid vastu wõtta. Peale selle olla aga tõenäoliselt, et Suur-Britannia, Itaalia ja Belgia Wenemaa-ga veel eraldi lepinguid teevad. Üldiselt lepingul arwatamat niisugune mõju olewat, et nõukogude walitus selle tagajärjel de jure tunnistataks. See leping saawat siisaldama tarwitufid määrused lepinguosaliste riikide wahelkõrda kohta, ühtlasi olla seal ka muudatufid ja kohustufid rahwuswaheliste mõlgade suhtes kindlaks määratud. Lepingusie mõetawat ka tingimised üles, milledele rahwuswaheline kaubandus Wenemaa-ga jälle wõib üleswõetud saada.

Prantsusmaa ja Belgia seisawat selle wastu, et Genua konverentsil Wene praegust walitust tunnustada kawatsetakse. Kõige waenulikum olla aga sellele mõttele Jaapan, arwates, et nõukogude walitus, kui ta rahwuswahelist tunnustust on leidnud, otjekohse jälle hakkab Siberis agressiivset tegewust awaldata, eriti Sahaliini suhtes.

Ameerika abikorralduse eesotsas seisab Wenemaal endine Indiaana kuberneer James Goodrich. „Times“ teatab, Goodrich olla peasjalikult selleks Wenemaa-le kaetud, et ta sealset poliitilist seisukorda tundma õpiks ja sellest siin ühisriikide walitusele aru annaks. Niisuguse aruande olla ta mõne nädala eest ka juba ära andnud. Selles awaldata ta arwamist, et bolschewikkude kukumist wõi kukutamist niipea oodata ei ole. Küll aga olla bolschewikkid äratundmisele jõudnud, et waja on kapitalistidele ja kapitalismusele järele anda. See Goodrichi aruanne olla Ameerika walituse peale suurt mõju awaldanud ja selle tagajärjel olla arwata, et Ameerika oma poliitikat Wenemaa suhtes muudab, isearansi weel siis, kui Wenemaa need nõudmised, mis Goodrichi omal ajal Sitwinowile esitas, täita lubab. Kõige selle tagajärjeks olla siis kaubaleping Ameerika ja Wenemaa wahel.

„Times“ teadet wõib nii moodi mõista, et Ameerika kuni siiani wõinud ülepäade Wenemaa sijemiste jõudude wahekorrald täiesti puudus. Weeti wõimalikuks, et „walged“ täna-homme wõinud wõimu oma kätte saada, ja feelduti sellepärast igasugustest läbikäimistest bolschewikkidega. Riid, kus Goodrichi kaudu teada saad, 1) et bolschewikkid igasugused muud poliitilised mõinud täielikult on ära häwitanud ja 2) et bolschewikkid lõpupele lõpuks walmis on wäljamaa kapitalistile niisamuti Wenemaa uffi awama, nagu juba walgetest loodeti, — kasutusse koge purjed tuule järele seada, et mitte teistest mahajäada.

Kahutufid kirikuwaranduste ülewõtmise puhul.

Moskwas, 29. märtsil. Walitus on awaldanud ametliku teadaande siindmustest, mis juhtufid Shujalonnas (Iwanowo) Worenski kubermangus) kirikuwõõraste ülewõtmise puhul. 13. märtsil, kui komisjoni kirikusse ilmus, wõeti ta wõimulikult vastu. Wanda liigetest löödi, ülewõtmine jäi seisma. 15. märtsil kogus suur rahwahulk kiriku juure. Löödi hädaku. Raskemini meeleolu. 146. polgu poolroodu ja kobe auto peale lasti rewolwriga rahwa hulga. Kui rahwas punawäelastelt püsie ära kasutada, kas 4 punawäelast läbi peksti, awas wäeaja tule, esmalt õhu ja pärast rahwa peale. Surma sai neli ja haawata 10 inimest.

Majahäda Ukrainas.

Saporoshjes 70% elanikka näljas. Genfi teatataks 22. märtsil: Nansen abikorralduse Genfi keskbiuroo awaldas kapiten Quislingi aruande seisukorra üle Iduna-poolse Ukraina, mis ületripas kõik, mis senini Wene näljahäda teatawaks saanud. Saporoshjes, kus 1.288.000 elanikka, on 900.000 elanikka juba praegu ilma toidumoonata ja sellepärast päästmatult kadunud. Saigemajades pole wõõdib ega arste. Kõige kolelama inimeseföömise juhtumiste arv kaswab hirmuäratawal wiisil.

Sinowjew Peterburist Moskwasse.

Peterburi senine ainumalitseja Sinowjew on ETA, teatel Peterburist Moskwasse ümber paigutatud; tema asemel on määratud Siberi rewolutsioonilise komitee esimees Smirnow.

Peterburi tööstus.

Peterburi töölised pögenewad hulga maale. Wene tööstus elab suurelt osalt wanade asjade ümbertegemistest, ütles „Berl. Tagbl.“ Wenemaa kirjasaatja, jutustades näit. wabrikust, mis asutatud Ameerika konfertiiojidest joogipeetrite walmistamiseks, sest maal puuduwat joogitritsad.

Ulesütse.

Kindral Seddoni nimele inwaliidide kapitaal komitee otustas 25. märtsil f. a. ühekorde abiraha wälja jagada aprillikuul f. a. kõigile puudustkannatajatele Eesti wabadusjõja inwaliididele ja wabadusjõjas langenud sõjawäelaste waestelastele.

Komitee palub kõiki puudustkannatajaid Eesti wabadusjõja inwaliidide ja langenud sõjawäelaste laste ülewõtmisele, kes soowiwad kapitaalst abiraha saada, sellekohase kirjaku soowiawaldused, äratähendades, milleks abiraha tarmitakse ja abiraha soowija täielik aadress, jaata 20. aprilliks f. a. komiteele, kes asub Tallinnas, Toompäe lossis.

Palwefirjale tuleb juure liigida omawalitusse eht poistseisutuse poolt tunnistus, milles peab olema ära tähendatud:

- 1) Inwaliididel:
 - a) inwaliidi liikuma waranduse suurus maffades;
 - b) kui on liikumata warandus, siis mis nimelt;
 - c) perekonnaliigete nimes ja wanadus;
 - d) inwaliidi sissetulek — warandusest, teenistusest, tööst, pensioonist, abi sugulastest jne.;
 - e) praegused äraelamise wõimalused.
- 2) Waestelaste ülewõtmisele:
 - a) waejelapse nimi eht nimes ja wanadus;
 - b) waejelapse sissetulek warandusest, pensioonist jne.;
 - c) waejelapse ema eht ülewõtmisele warandusline seisukord, sissetulek ja elamiswõimalused;
 - d) milleks tarwitatakse palutud abiraha, kas ülewõtmiseks, wõi õpetamiseks, ning wiimase puhul, kus õpib waejelaps.

Need puudustkannatajad Eesti wabadusjõja inwaliidid ja wabadusjõjas surmasaanut sõjawäelaste waestelaste emad ja ülewõtmisele, kes detsembrikuul läinud aastal komitee poole abiraha saamiseks ei pööranud, palutakse oma palwefirjale juure liigida omawalitusse eht poistseisutuse poolt digeks tunnistatud ära kirja:

- a) Inwaliidid — nende sõjamäest wabastamise eht pensiooni määramise puhul kokkuseatud rahwawäe-komisjoni, eht waeoja wõi sõjawäe haigemaja arstliku komisjoni otusest eht aktist, inwaliidi termisilise seisukorra ja töidõu kaotuse protjendi kohta.
- b) Waeste emad, eestkõitjad eht ülewõtmisele — waestelaste isa surmatunnistusest.

Palwefirjad ja tunnistused on tempel-matjult wabad.

Effiarmamiste eemaldamiseks juhib komitee tähelepanu selle peale, et abiraha antakse ainult

puudustkannatawatele

Eesti wabadusjõja inwaliididele ja seal surma saanud sõjawäelaste waestelastele.

Almaid inwaliididele ja wabadusjõjas surmasaanut sõjawäelaste muudele perekonnaliigetele peale laste abiraha komitee pühimääruse järele anda ei saa.

Komitee esimees sijemini. R. E. i n b u n d. Komitee asjaajaja sijemini. asjade walitaja J o h. S o o m a n.

Caewafälgn teated.

Eila jõudis sadamasse Ingliise aurik „Nema“ segatubaga Wenemaale.

Wälja läks eila Saksia aurik „Günther“ järelejäanud kaubaga Hangöse.

Keldile jõudsid möödaläinud öösel Daani aurik „Britagne“, Saksia aurik „Gundikswall“ ja „Rusland“ segatubaga ja Ingliise aurik „Claro“, Norma aurik „Saturn“ ja Saksia aurik „Swinta“. M. L. L.

—ooo—

Õnnetused ja turisööd.

Lärimittejad.

Protokoll on tehtud Harju maak., Peningi walla kodaniku Rudolf Tederi ja Jakob Tamme peale, kes S. Tartu tän. lärimittesid ja rewolwrit paigutasid. Kui wahipostil seisev kordnik neid kaitstada pühid, hakkasid lärimittejad wastu ja üks neist lõi kordnikule wastu nägu. Alles juure waewaga ja juure tulnud inimeste abiga läks korda isikuid kinni wiia. R-i.

Wargused.

Uues sadamas a. l. „Nesla“ peal elutsew Woldemar Siid teatas, et temal on tähendatud laewa peal palitu põue taskust rahamape ühes 3800 m. kaduma läinud. — Wase tän. nr. 7, kort. 10 elaw Adolf Trosch teatas, et sama maja kufutamata pesuföögit on arwarastatud tema puust pesuwann, mille wäärtus 500 marka. R-i.

Protokollid tehtud

järgmistele majaperemestele peale, kelle maja es tänaw ja kõnnitee puhastamata: Mehaanika tän. nr. 3, Gustaw Kulmanni, nr. 5, Hans Jakobeti, nr. 13 Peeter Buschi ja nr. 45-a, Süri Tomingase peale. R-i.

Ilma peatusloata elanud.

Protokoll on tehtud Wene kodaniku Teodor Selesnowi peale, kellel petausluba puudus ning kes ilma sissetututamata Uues sadamas olewas barakt nr. elas. R-i.

—ooo—

Teater ja muusika.

Estoonia teater.

Täna, neljapäewal pr. Hilma Mantale teiseks liitlastiku etenduseks „Ulestõusmine“, draama 5 waat. Toisiois romaani järele, pr. N. N. ase lawastusel ja jutatusele. Teatribüroo.

Draamateater.

Reedel, 31. fkn., loolõpilasrete: „Eäjar ja Alespaatra“. Et tütt wiimast forda läheb, siis on Draamateater, publikumile wastutuleks, wõimalikust teinud, et sellele etendusele ka teised, peale loolõpilaslaste, nendefamade hindadega pääsewad. Algas kell 8 õhtul.

Laupäewal 1. aprillil, — teist korda „Kosjapeja“. Teatribüroo.

„Estoonia“ kontsertsaal.

Täna, 30. märtsil (mitte 31. märtsil, nagu warem kuulutatud oli) Tallinna kõrgema muusikakooli profesjori B. Namuli teine loeng aine üle „Muusika ja elu“. Lektor kirjutas selles loengus „Klassikute põhimõtted muusika loomingu“. Kolmas loeng saab olema 3. aprillil sama aine üle, kus lektor kõneleb „ajajärgust pärast klassikuid“ (lühikesed ja draama) ja „uueaegse wõludest muusikast“ (modernism). Konfertsbüroo.

—ooo—

Kurssid.

ETA. Riias, 29. märtsil. Eta. Maefterling 1116, dollar 256.50, Prantsuse frank 23.00, Rootsi kroon 66.75, Norra kroon 45.00, Daani kroon 53.75, Hollandi gulden 96.50, Saksia riigimark 0.76, Soome mark 5.26, Eesti mark 0.75, Poola mark 0.08, Liheho-Slowakkia kroon 4.66, 10 fudrubla 12.50, Läti 5 % laen 105, Belgia frank 21.25, fudfrank 50.00.

ETA. London, 28. märtsil. New-York 4.35%, Montreal 4.49, Pariis 48.65, Brüssel 52.30, Berliin 1465, Rooma 86%, Saksia 22.45, Amsterdam 11.56, Madrid 28.20, Riisabon 4%, Wien 32.000, Stockholm 16.75, Kristiaania 24.80, Kopenhaagen 20.80, Ateen 104, Buenos Aires 45.

—ooo—

Wastutaw toimetaja: Joh. Wiit. Wäljaandja Ojapühjus „Teataja“.

Estonia teater

Neljapäeval, 30. märtsil
Dr. Hilma Rantase tšalas-
laulu etendus.

„Ülesõugmine“

Draama viies vaatuseks Tols-
toi romaani järel.

Räitejuht: Pr. Mäntanen.

Algus kell pool 8 õhtul

Reedel, 31. märtsil

Rahvaetendus

Dr. Hilma Rantase tšalas-
laulu etendus

„Tšaarinna“

Melchior Langnelli ja Ludwig
Biro näid. 3 vaat.
Algus kell pool 8 õhtul.

1054

Estonia kontsertsaal

Tallinna kõrgema muusi-
kaakooli professor

Namul'i

loengud

aine üle

„Muusika ja elu“
Teine loeng neljapäeval, 30. märtsil
(mitte 31. märtsil).

Geslawa: Klassikute põhi-
mõtted muusika loomingu-
kolmas loeng esmaspäeval, 3. aprillil
Geslawa: Ajalooline ülevaade
klassikute (vürstide ja draa-
ma) ja uue aja muusika
muusika (modernism).

Algus kell 8 õhtul.

Pääsetähed: pörandol 100, 75,
50 mk. 100 mk. (koolilastele)
20 marka.

1055

Draamateater

Reedel, 31. märtsil

Koolilastele.

Bernhard Shaw

Gäfar ja Kleopatra

1. ja 2. jagu

5 vaatuseks, 8 pildis.

Algus kell 8 õhtul.

—

Neljapäeval, 1. aprillil

„Kosjapessa“

Rahvamäng 3 vaatuseks.

Algus kell 8 õhtul.

—

Neljapäeval, 2. aprillil

Eestendused

„Reis õnnemaale“

Richard Federmanni laste-
mööda, 8 pildis, laulude- ja
tantsudega.

U. Sunne lavastusel. Uued
dekoratsioonid ja ehted

walmistud.

Algus kell 8 õhtul.

—

Neljapäeval, 1. aprillil

„Bonzei“

Georg Büchneri näidend 18
pildis.

Algus kell 8 õhtul.

—

Reedel, 31. märtsil

Pääsetähed eelmisel iga päev
kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul
Draamateatri kassas.

1056

Dr. Labbé

S. Tatar t. 18.

Rätet. 11—12 ja 4—5.

1018

Raamatupidamise

kursused

6. Pärnu mnt. 16

Eriliseks eesmärgiks.

Hans Margens.

794

Palmetirju

igasest valitusest ja muudest
ajutustest teab tähtsust ruttu
ja korraldust tähtsust, ta ab-
sta ja matjude l. headust
Wiru tän. 14, krt. 1, 2. korral
(einel wastu). 1057

S. S. Kähle.

Rosalie Treimanni

istutunnistus on kaduma läinud,
mis maksuseta tuleb lugeda.

1039

Kadunud

Alexander Tarni

istutunnistus maksuseta
tunnistada.

1038

Kalossid

on praegust kohale
jõudnud (igas suu-
1040 rufes)

U. Gubowitši

juures Wiru t. 7.

Pühawaimu koguduse

eraforraline üldkoosolek

peetakse 4. aprillil kell 1/6 Rentmanni tän. nr. 6, linna misjonimajas

nõuogu enamuse tagajärgelise pärast.

Uue nõuogu valimiseks ja jooksmate asjade ajamiseks äravalitavate nõu-
ogu liikmete kandidaatide nimeliri on kirikus ja koguduse kantseleis välja pandud.

Põhikirja § 13 järgi on koguduse hääleõiguslised liikmed õigus omalt poolt
kandidaate üles panna, sellest vähemalt 10 allkirjaga ja hiljemalt 7 päeva enne
üldkoosolekut kirjaliselt koguduse juhatusle teatada.

Koguduse hütides on rohkearvuline osavõtmise hädatarvilik,
muud otsustada näpudis oma meeleid liikmeid juure koguduse külastu ja saatust
vähemalt terveks aastaks.

Märkus: Kui esimene koosolek mõnele ilmunud liikmete arvu pärast
mitte otsuseid ei ole, siis peetakse järgmisel päeval ja päeval kell 6 teisi-
kordne eraforraline üldkoosolek ära, mis ilmunud liikmete arvu peale vaatamata
otsuseid ei ole.

911

Rütteainete Reskoomitee Liikideer. Komisj.

müüb avalikul enampakkumise teel esmaspäeval, 10. aprillil j. a., kell 12
päeval Pärnus, Pärnu Maakonna Wolinitu kantseleis, Pühawaimu uul. 9,

põletispuid

järgmiselt: raudtee ääres 72 ja 74 wersta peal umbes 5 1/2 kant silda,
Surju jaamas 534 1/2 „ „
Sigaste jaamas 285 1/2 „ „
Wasträma jaamas 166 1/2 „ „
raudtee ääres 92 ja 93 wersta peal 40 1/2 „ „
Sindi raudteeharu ääres Sindi 237 2/3 „ „

ja teiwaid ning latte järgmiselt:

Woltwetti Rutja metsas umbes 2411 teiwast,
Riltingi Uisfoe metsas 3024 „ „
4717 latte

Pakkumiseid osavõtjatel tuleb enne pakkumise algust, selle kindlustuseks,
10 protsenti pakkumise algushinnaks sisse maksta.

Vähemaid teateid saab Pärnus, Rütteainete komisjoni kaudu.

Pärnus, 27. märtsil 1922. a. Nr. 647.

Rütteainete Reskoomitee

Pärnumaa Diakon.

1046

Estonia kontsertsaal.

Neljapäeval, 4. aprillil
Tuntud Metropolitan—
(New = York), La Scala
(Milano), S. Carlos (Lis-
sabon) ooperi lauljanna

Anno Meitshiti

(kontra-alto)
— Anne —
laulude-õhtu

Klaweril hra Mamontow

Geslawa: Gändel, Beethoven,
Gretri — aaria; Schubert, Schu-
mann — Gint, Rubinstein,
Tscherepnin, Rimski — Korjatow,
Tanejew j. t. laulud ja romansid.

Algus kell pool 8 õhtul.

Pääsetähed 50—350 margani eelmüügil
Estonia teatri kassas. 1034

Estonia kontsertsaal.

A. BOROWSKI 2-ne ja viimane klaveri õhtu

Geslawa: J. Brahms, Schubert (Wist), R. Metner, S. Prokofjew, A. Skriabin, Fr. Liszt j. t.
Algus kell pool 8 õhtul. — Piletite eelmüügil Estonia teatri kassas. —

Reedel, 31. märtsil 1922. aastal

Moskwa konservatooriumi pro-
fessori, tuntud pianisti —

—

Dönnew Thea von Harbou'i romaa

„India hauasammas“

ilmub peale muu jutumaterjali ajakirjas „Romaan“.

Osake „Romaan“ nr. 1. Liikmumbri hind Eml. 30.—. Nõudke igaalt poolt.

1048

Kirjastus „Ureng“.

Inventuuri puhul, reedel

31. märtsil on

T-Ü. „OMA“

kauplused kinni.

Juhatus.

Teadaanne

Rütteainete Reskoomitee Liikideerimise Komisjoni

ostab vähempakkum. teel

masinarihmasid.

Rihmade mõõtmise ja muu andmete üle saab
teateid Rütteainete Reskoomitee Liikideerimise Komisjoni
tehnikas osakonnast, Meripuiestee nr. 15. Pak-
kumiseid saata, 20-margalise tempelmargiga warus-
tatud, kuni 11. aprillini kell 10 hom. tehnikas
osakonda. 1056

Pakkumistest osavõtjad peavad komitee kas-
sasse 10 000 marka tagatiseks sisse maksta, mis
peale pakkumise lõppu tagasi maksetakse. Pakku-
miste läbi vaatamine 11. aprillil kell 12 päeval.

Teadaanne.

Rütteainete Reskoomitee Liikideerimise Komisjoni müüb
avalikul suupoolisel enampakkumise teel 10. aprillil j. a. kell
10 hommikul Tallinnas, Rütteainete Reskoomitee ruumides, Meri-
puiestee nr. 15, Wõsu - Peda - Sapu - Rand - olewad
umbes:

892 j. l. põletispuid
4224 tükki männa- ja kuuse-
palke.

1045

Enampakkumistest osavõtja loomisel tuleb enne pakkumise
katsujoni sisse maksta 10 prots. alghinnast. Vähemaid teateid
saab Rütteainete Reskoomitee Liikideerimise Komisjoni kaudu.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—